

A BMTE 100 éve

Impresszum
(írók, szerkesztők, támogatók, nyomda...)

A BMTE
100
ÉVE

Bevezető

Sportegyesületünk, a Budafoki MTE 2012-ben elért alapításának és működésének századik, jubileumi évéhez. A hetvenöt éves jubileum alkalmával az egyesület akkori elnöke, dr. Kiss László a jubileumi kiadványban rögzítette, hogy a következő huszonöt év feladatai milyen célok és reális törekvések mentén valósíthatók meg.

Az elmúlt 25 év komoly társadalmi és gazdasági változásai az akkori terveket nyilvánvalóan jelentősen felülírták. Akkor még senki nem számolhatott a társadalmi viszonyok megváltozásával, magával a rendszerváltozással. Jelentős volt a változás a sport területén is, elsősorban a bázisvállalati funkció megszűnésének következtében a sportegyesületek finanszírozásának alapvető megváltozása miatt.

Amikor az olvasó kezébe veszi a százéves, jubileumi kiadványt, tapasztalhatja, hogy annak elkészítésével arra törekedtünk, hogy hiteles forrásmunkáinkból újból feleleveníthetők legyenek a múlt emlékei és eseményei, az egyesületi élet megörökítése.

Ebben a jubileumi évben a magyar sport a londoni olimpián olyan teljesítményt nyújtott az országok rangsorában megszerzett kilencedik helyével, amely messze felülmúlja az ország méretét, és a világgazdaságban betöltött szerepét. A sportban elért ezen teljesítmény ráadásul mindenkinek egybehangzóan nyújtott sikerélményt, és az országot képviselő csapat tagjai egymást segítve, támogatva érték el ezt a nagyszerű eredményt.

Meggyőződésem, hogy a magyar sport világszerte megcsodált színvonala, eredményessége csak akkor maradhat a mostani magasságokban, ha az alacsonyabb szinten jól működő sportegyesületek biztosítják a hátszínigot, az utánpótlást, illetve ezekben a klubokban pozitív szellemiség alakul ki a sport, a sportolók, a szurkolók és a tágabb környezet vonatkozásában.

Egyesületünk életében a rendszerváltást követően jelentős törés következett be azáltal, hogy az egyesület létesítményeit tulajdonló, és a sporttevékenységet támogató HUNGAROVIN Részvénytársaság privatizációja során egyértelművé vált, hogy az új tulajdonos nem kíván részt venni a sporttevékenység fenntartásában, figyelemmel arra, hogy a gazdasági tevékenysége keretében a BMTE-ben nem látott akkora marketingértéket, amely számára érdektényezőként jelent volna meg. A privatizációs eljárásban szereplőket sikerült meggyőzni arról, hogy a létesítmények ne képezzék részét az új tulajdonos struktúrájának, és az állam, valamint az önkormányzat közreműködésével sikerült egy egyedi eljárásban biztosítani a működtetését.

Az utóbbi időszakban a sportlétesítmény fejlesztését a műfüves labdarúgó-pályák kiépítése, valamint a létesítmény állagának biztosítása jelentette. Az elmúlt évtizedet az egyesület részéről kialakított új filozófia jellemezte, ami abban foglalható össze tömören, hogy a sportlétesítmények tulajdonjogának biztonsága kockázatmentesen fennmaradjon, és a kerület lakosságának – elsősorban ifjúságának – a sportolási feltételeket biztosítani lehessen. A jubileum évében a BMTE sporttelep a főváros budai oldalán, sajnálatos módon szinte az egyetlen olyan létesítmény, amely biztosítja az egyesületi életben a folytonosságot, és a sporttelep környezetében a sportolási feltételeket. Az egyesület vezetése munkáját azzal a hittel végezte és végzi, hogy a BMTE, amely az elmúlt száz évben sok örömet okozott és eredményt mutatott fel a sportot szerető közönségnek, a kerületnek és a városnak, a jövőben is képes lesz fenntartani haladó hagyományait. Otthont ad a sportolni vágyóknak, és megmarad a XXII. kerület sportéletének központjaként a jövőben is. Az egyesület ereje – meggyőződésünk

szerint – alapvetően abban rejlik, hogy a helyi értékek megóvásában szerepet vállal, és egyesületünk kötődik a helyi lakossághoz. Örömmel tölt el bennünket az a tény, hogy a kerület óvodásai, iskolásai többnyire itt találkoznak először azzal az élménnyel, melyet egy nagy sportlétesítmény tud biztosítani számukra. Sportvezetőként pedig az ad erőt az egyesületben folyó, sokszor nehéz és áldozatos munkához, hogy az első látogatás során felismerjük a gyermekekben, és támogató szüleikben rejlő lehetőséget, a sport iránti elkötelezettséget illetően.

A mai korban a sport szerepe sokkal fontosabb, mint amit az elmúlt időszak méltányolt, hiszen a tudomány és a technika rohamos fejlődése egyre több olyan lehetőséget ad az emberek kezébe, amely elvonja őket a sporttól, kényelmessé teszi az életmódjukat, nem gondolva arra, hogy a sport nélküli élet milyen hátrányokkal jár az ember, a társadalom, de a gazdaság számára is. Az egyesület elnöksége továbbra is elkötelezetten törekszik arra, hogy sportolói, valamint a sportolni akaró emberek mindenkor megtalálják azt a kapcsolatot, amelyet az elmúlt száz év értékei a létesítményeinkben és az egyesület filozófiájában jelentettek. Bízunk abban, hogy ezt mind az állam, mind az önkormányzatok felismerik, és a közelmúltban kidolgozott, értékalapú sporttámogatási koncepció hosszabb távon is megnyugtató helyzetet teremt.

Szabolcs Attila
polgármester

A sport az egyetemes emberi és a nemzeti kultúra szerves része. Mező Ferenc jellemzésével: *„A test és lélek, erő és szellem jóságos testvérek. Együtt teszik az embert, az értékes embert.”*

Felismerve a sport kiemelkedő jelentőségét az egészség megőrzésében, a rehabilitációban, a személyiség formálásában, a közösségek alakításában, különleges szerepét az ifjúság fizikai és erkölcsi nevelésében, kerületünk vezetése is támogatja a kerületi sportszervezetek tevékenységét, fejlesztését.

Amikor a Nagyra becsült Olvasó kezébe veszi a Budafoki Munkás Testedző Egyesület (BMTE) centenáriuma alkalmából készített kiadványt, a benne megjelenő hiteles forrásmunkákból újból felelevenítheti a régmúlt és a jelen idők sporteseményeit, közösségi élményeit és egyéb emlékeit.

AS BMTE immár száz éve meghatározó szerepet játszik a kerület sportéletének minden területén. A különös gondossággal ápoltsporttelep pályáin és a Fonyódi Antal nevét viselő sportcsarnokban az óvodásoktól kezdve az aggastyánokig a kerület minden, sportolni vágyó

lakosa megtalálja azt a mozgásformát, amely egészségének megőrzése érdekében a legmegfelelőbb.

A sporttelep emellett jelenleg is otthont ad a Budafoki Kosárlabda Klub, a Budafoki Labdarúgó Club, a XXII. kerületi Index Lakóhelyi Kézilabda Egyesület, a Rend-Őr 07 SE, valamint a kerületi fenntartású intézmények sporttevékenységének. A kerületi diáksport események lebonyolítása nélküle lehetetlen volna. A „nyitott sportpálya” akcióban a sportolni vágyó kerületi lakosokat szeretettel, szó szerint is tárt kapukkal fogadja, továbbá a több évtizedes múlttal rendelkező, kiemelt kerületi sportversenyek – a Futafok, az Ovis duatlon, az Óvodás sportnap, a Téli teremlabdarúgó-kupa, a XXII. kerületi sportnap, stb. – házigazdája.

Köszönthettünk itt már nemzetközi labdarúgó-tornán, Magyar Kupa-fordulón, NB I-es kosárlabda bajnoki mérkőzéseken szereplő sportolókat, sportvezetőket, lelkes szurkolókat, érdeklődő sportágválasztókat egyaránt. A BMTE atlétikai, tenisz-, triatlon- és lovas-szakosztályaiban sportolók jelenleg is temérdek szép eredménnyel örvendeztetnek meg bennünket, és viszik híret a nagyvárosbeli kisvárosnak.

Ők már tudják, és remélhetőleg örökölni hagyják az utánpótlásnak is, hogy

*„Az élet csatáit nem mindig
Az erősebb, gyorsabb nyeri,
És előbb-utóbb az győz,
Aki, hogy győzhet, elhiszi”
(Walter D. Wintle)*

Szabolcs Attila
polgármester

Budapest, 2012. augusztus 7.

Karsai Ferenc
alpolgármester

Tisztelt barátaim!

Budafok-Tétény sportoló, és sportot szerető polgárai!

Rendkívüli megtiszteltetésnek tartom, hogy a BMTE vezetőitől, Dr. Soós János klubelnöktől és Vizi Sándor ügyvezető elnöktől felkérést kaptam arra, hogy e jubileumi kiadványba köszöntőt írjak.

A Budafoki Munkás Testedző Egyesület életem szerves részévé vált, hiszen szinte napra pontosan 27 éve kezdtem testnevelő tanárként dolgozni kerületünkben.

Ez a kötet elsősorban a BMTE történetének elmúlt 25 évéről szól, így a benne leírtakat – immár több mint két és fél évtizede – nap, mint nap láthattam és látom testközelből. Büszke vagyok arra, hogy e hosszú idő alatt nemcsak a BMTE vált életem részévé, hanem saját munkámmal én is hozzátehettem valamit az egyesület életéhez! Ezt a lehetőséget ezen a helyen is köszönöm mindenkinek, aki ebben a klubban és ezért a klubért dolgozott és dolgozik!

2012 nemcsak legnagyobb kerületi sportegyesületünk, hanem egész Magyarország számára ünnepi évvé vált sportolónk kiemelkedően sikeres londoni olimpiai szereplése okán.

Az egész világ számára talány, mi lehet ezeknek a sikereknek a hátterében. Véleményem szerint a sportszakmai és tudományos kiválóság mellett ennek kulturális okai vannak. A legtöbb idegen nyelvben a sportot „játsszák” vagy „végzik”, esetleg „csinálják”.

Mi sportolunk.

A magyar kultúrának ugyanolyan szerves része a sport, mint a zene, a képzőművészet, vagy a tánc. Mélyen gyökerezik a társadalomban, és ez azért lehetséges, mert léteznek olyan színterek, mint amilyen a BMTE sporttelepe, a mi szeretett sportpályánk. Tudom, hogy a világban nagyon sok helyen építenek hasonlóan szép és a mienknél korszerűbb stadionokat, pályákat, de aki maga is sportol, tudja, hogy minden pályának, edzőteremnek lelke van. Ez a lélek pedig sokkal később születik meg, mint a létesítmény. Nagyon sok munka, öröm, győzelem, vereség, bánat és kín kell ahhoz, hogy ez a lélek beköltözzön a lelátók, a falak közé! Másképpen fogalmazva, aki itt megfordul, mindig hozzátesz egy kis darabot a saját szívéből, lelkéből. Ehhez kell a száz év, ezért van szükség a tradíciók ápolására!

A siker másik titka azoknak az embereknek a munkája, akik csak nagyon ritkán jelennek meg a nyilvánosság előtt, és még ritkábban kapnak elismerést. Ők azok, akik önzetlenül, teljes személyiségükkel azon munkálkodnak, hogy biztosítsák a sportolók, edzők, sportpedagógusok számára a megfelelő feltételeket az eredményes szerepléshez. Itt nem elsősorban az olimpiai éremre gondolok. Ugyanolyan nagy (ha nem nagyobb) eredmény, ha sok ezer óvodás, iskolás gyerek számára tudjuk biztosítani, hogy rendszeresen mozogjon. Az elmúlt 25 évben sok száz szakember dolgozott ezeken a Budafoki Munkás Testedző Egyesület által biztosított helyszíneken. A sportpedagógusok és a műszaki feltételeket megteremtő kollegák mellett két embert szeretnék kiemelni. Dr. Soós János elnök úr és Vizi Sándor ügyvezető elnök úr elmúlt

évtizedekben végzett áldozatos munkája nélkül a BMTE már nem létezne, vagy a jelenleginél összehasonlíthatatlanul rosszabb feltételek között működne. Ezért köszönöm elsősorban nekik az elmúlt 25 évet, de természetesen mindenkinek tisztelettel és szeretettel köszönöm azt a munkát, ami lehetővé tette, hogy szeretett egyesületünk centenáriumát most együtt ünnepelhetjük!

Karsai Ferenc
alpolgármester

Budafok-Tétény, 2012. augusztus

Dr. Soós János
a BMTE elnöke

Értékmérés a rendszerváltás forgatagában

Amikor 75 éves volt a BMTE, 1987-ben, akkor döntöttük el, hogy felépítjük a sportcsarnokot. A 75 éves jubileum igazi értelme a nemzetközi versenyek rendezésére alkalmas, B-kategóriás csarnok felépítése volt. A csarnok – akkori áron – 85 millió forintba került. A projekt – mai szóhasználattal – komoly támogatással bírt, elsősorban állami oldalról, ami főleg nem pénzben jelent meg, hanem a szándékban. A sportcsarnok felépítéséhez gyűjtést szerveztünk a szurkolók, sportolók körében, de végül a HUNGAROVIN a saját beruházási keretéből fedezte a költségeket.

Akkoriban minden sportegyesületet kiosztottak egy bázisvállalatnak – ez a BMTE esetében a HUNGAROVIN Borgazdasági Kombinát (később részvénytársaság) volt. A sportklub vezetői a cégnél dolgozó emberek voltak, a sportolók ott „dolgoztak”, a munkavégzés helye a sportegyesület volt.

Az egyesület százéves működésének ez volt a legnyugodtabb, legkiszámíthatóbb időszaka – a HUNGAROVIN, mint bázisvállalat mindenről gondoskodott. Ekkor – 1970 és 1990 között – nem voltak

anyagi gondok. Ebben az időszakban a HUNGAROVIN sikeres, európai léptékkal is jegyzett konglomerátum volt, 80 millió palack italt termelt exportra, zömében Keletre, de a nyugati export is jelentős volt a cég életében, az Egyesült Államoktól Japánig.

A világ negyedik legnagyobb italipari (borászati) cége volt.

A sportcsarnok avatásán Lázár György akkori miniszterelnök is megjelent, ezzel is növelve az esemény súlyát és jelentőségét.

A sportcsarnok építése párhuzamosan játszódott a rendszerváltással.

A HUNGAROVIN privatizációja kiemelt gazdasági feladat volt. Három lehetőség fogalmazódott meg.

1. A dolgozók maguk is tulajdonrészt kapnak a vállalatból
2. A HUNGAROVIN teljes egészében megtartja tevékenységét és struktúráját, és egy nagy multinacionális cégé lesz
3. Ennek a kettőnek valamilyen kombinációja valósul meg

A valóságban csak azt a változatot készítették elő, amelyet a kettes verzióként jelöltünk meg. Ezért nagyon kis mozgástér maradt arra, hogy valamilyen mértékben megpróbáljunk értéket menteni. Ebből az értékmentésből egyetlen dolog sikerült: a BMTE sporttelep kikerült – állami hozzájárulással és önkormányzati közreműködéssel – a privatizációs vagyoni körből.

Soós János vezérigazgató-helyettes a privatizációs bizottság elnökeként arra törekedett, hogy a sporttelep mindenképpen kikerüljön az átadandó vagyontárgyak közül. Ezen kívül szerette volna a szakcsoporthoz is vásárlási lehetőséget biztosítani az ültetvénytulajdonosoknak, valamint célja volt, hogy a privatizációs folyamat lezárását követően a dolgozók meghatározó hányada valamilyen védelmet élvezzen. (magyarul: ne veszítse el a munkahelyét.)

A sporttelep „kimenekítése” rendkívül nehéz és bonyolult feladat volt, amelyben Soós János nagyon sok segítséget kapott Gallov Rezső

államtitkártól, aki nélkül az ÁVÜ vezetését nem lehetett volna meggyőzni ennek indokoltságáról. Meg kellett győzni a vállalatvezetést arról, hogy támogassa ezt a koncepciót, és ez után jött a kerületi önkormányzat vezetésének meggyőzése, hiszen az önkormányzatnak is le kellett mondani azon jogáról, hogy a belterületi földek után járó részcsoportot az önkormányzat megkapja. (1991–1992)

A lényeges kérdés az, hogy kikerült a sporttelep a privatizációs vagyoni körből, vagyis a HUNGAROVIN vagyonából. Ekkor kellett egy olyan konstrukciót kitalálni, amely a sportlétesítményt hosszú távon biztonságba helyezi. Ennek formáját a máig fennálló struktúrában sikerült megteremteni, amely azt jelenti, hogy a HUNGAROVIN – mint a létesítmény eredeti tulajdonosa – létrehozott egy alapítványt, melynek neve: HUNGAROVIN Alapítvány Budafok Sportjáért, és a sporttelep létesítményeit könyv szerinti értéken az alapítványba helyezték át.

Ezt azért óriási jelentőségű, mert így kívánták biztosítani Soós Jánosék, hogy a sportegyesületben folyó gazdálkodási tevékenység esetleges problémái – veszteségek, adósságok – semmilyen módon ne legyenek összefüggésbe hozhatók magával a létesítménnyel, az ingatlannal.

További lényeges kérdés volt, hogy a privatizációs bevételből az alapítvány 42 millió forint készpénzt is kapott, és a BMTE kerülettel való jó együttműködésének a szándékát azzal is kimutattuk, hogy ezen összeget több éven keresztül az önkormányzatnak kölcsön adtuk az akkor szokásos banki kamatok ellenében.

Ezt követően keletkezett egy olyan helyzet, amely mentén a megváltozott társadalmi-gazdasági viszonyok közepette fel kellett állítani a BMTE-t, s ezen keresztül a budafoki sport működésének filozófiáját.

Ennek lényege abban foglalható össze, hogy a feladat központjában a létesítmény megőrzése, karbantartása, lehetséges fejlesztése, de legfőképpen a mindenkor működőképes, értékteremtő állapot fenntartása valósuljon meg. Mind a mai napig a létesítmény ezeknek

a követelményeknek megfelel, hiszen egyetlen négyzetméterrel sem csökkent a pályák területe, s az elmúlt húsz évben sikerült néhány fejlesztést is végrehajtani, melyek közül a legjelentősebb a műfüves labdarúgó-pályák kialakítása, a labdarúgó-pálya lelátójának felújítása, és székekkel történő ellátása.

Filozófiai kérdés még az, hogy a sporttevékenység folyamatos fenn tartását úgy végezzük, hogy a helyi értékek megóvását állítottuk a középpontba, és sikerült a mindenkori önkormányzati vezetéssel egy olyan példaértékű együttműködést kialakítani, amelyben az önkormányzat évről évre támogatja a BMTE tevékenységét oly módon, hogy a létesítmény működtetésével kapcsolatos közüzemi számlák kifizetését vállalja. Ennek ellentételezéseként a vonatkozó együttműködési megállapodás biztosítja a kerület lakosságának sportolói, intézményei számára az igényelt sportolási vagy rendezvény-feltételeket.

Az önkormányzat és a BMTE kapcsolatában évek óta egyetlen nyitott kérdés van, amelyet most, a százéves jubileum kapcsán a legnagyobb tisztelettel kérünk megoldani a kerület vezetése által.

Ennek lényege, hogy az egykori szabályozás szerint már a sportegyesületnek átadott Gundel Villa melletti területet kapjuk meg abból a célból, hogy a sporttelep továbbfejleszhető legyen, és olyan sportolási lehetőségeket tudjunk biztosítani, amely a sport utóbbi évtizedekben bekövetkezett változása miatt igényként fogalmazódik meg. Azt szeretnénk, hogy ezek a látványsportok működési bevételt is biztosítsanak a klubnak.

Ennek azért is van jelentősége, mert a magyar sport ugyanazokkal a szellemi gondokkal küzd, amelyek a magyar társadalmat és a magyar gazdaságot emésztik. Személy szerint örömmel tölt el az, hogy a sportegyesületünk jubileumi évében a magyar sportolók nem várt jó eredményeket értek el a londoni olimpián, és ennek nagyon pozitív hatása, hogy végre volt egy valami, aminek mindenki örülni tudott az országban. Ugyanakkor éppen a BMTE által kialakított és gyakorolt működtetési filozófia követeli meg tőlem, hogy felelősséggel rámutassunk arra, hogy e nagyszerű eredmények elérése gyakran méltatlanul rossz körülmények között, elsősorban színvonalatlan létesítményi háttérrel valósulhattak meg. Azt gondolom, hogy a magyar sport jövője alapvetően a létesítmények állapotán, számán és használhatóságán fog múlni, és mindenképpen javasolható a döntéshozók számára annak végiggondolása, hogy a magyar sport színvonalának megtartása érdekében olyan finanszírozási struktúrát kell vagy lenne célszerű kialakítani, amelyben a létesítményi háttér kapja elsődlegesen a támogatásokat.

Az pedig, hogy ezen létesítményekben milyen fokú sporttevékenység folyik, már inkább a társadalmi igények szintjén kell, hogy kialakuljon. A lényeg, hogy mindenkiben fogalmazódjon meg a mozgás, az egészséges életmód iránti való igény, amelynek legegyszerűbb módja, hogy valamilyen sportágat aktívan, de nem kötelezően profi szemlélettel műveljen.

A BMTE vezetésének a százéves jubileum kapcsán – túl a múlt értékeinek megóvásán és az egyesületi élet támogatásában szerepet játszó sportolók és sportvezetők, támogatók elismerésén – igazából

az a kötelessége, hogy a budafoki sportélet feltételei hosszú távon megmaradjanak, az ifjúság mindenkor találja meg a BMTE-ben a sportolási lehetőséget, s ezen túlmenően a sport, mint érték kerüljön át mind az ifjúság, mind a kerület vezetésével foglalkozó személyek szellemiségébe.

Soós János

a BMTE elnöke

Budafok, 2012. szeptember 13.

Dr. Soós János elnök, Vizi Sándor ügyvezető elnök és Jáki László elnökségi tag, a klubot irányító triumvirátus

100 esztendő a történelemben csak egy szemvillanás

Kerek száz év a sportéletben tiszteletre méltó életkor. A BMTE idén ünnepli születésnapját. Megérdemli e patinás klub a figyelmet, a törődést. Ma, amikor devalválódnak az értékek, a felgyorsult világ elfelejt emlékezni, csak a ma, legfeljebb csak a holnap létezik – de hamis értékrend alapján... –, nos, akkor igenis le kell szögeznünk: büszkék vagyunk a BMTE történetére, sikereire!

Amennyiben nem tiszteled a múltadat, nem lehet majd értelmes a jövőd.

A sportéletben sem.

Idézzük fel tehát a kezdeteket, a szakosztályok életének beindulását, az egykori legendás sportolókat. Kezdődjék hát az időutazás, amelynek elején nem kerülhetjük meg a történelmi áttekintést sem.

Német sziget a Duna mentén

Budafok története – természetesen nem elfeledkezve arról, hogy már a római időkben település virágzott a Dunára néző hegyfokon Promontorium néven – a török időkben kezdődött, amikor 1698-ban

Kisváros a nagyvárosban

Kerületünk a Pezsgő és Bor Városa kitüntető címet 1987-ben nyerte el, amelyre mindannyian büszkék vagyunk, de egyáltalán nem ez az itt lakók identitásának egyedüli alapja. A sport, a kultúra ápolása és művelése a polgárok és a városatyák számára egyaránt fontos volt mind a múltban, mind a jelenben.

Pokorny József, Magyarország első válogatott középcsátára, az 1903. év labdarúgója, 1904 gólkirálya, telket adományozott Budatéténynek, ahol 1925-ben megalakult a ma az önkormányzat támogatásával működő Budatétény SE.

A Budafoki Munkás Testedző egyesület idén 100 éves. Mindkét egyesület a kerületi diák- és tömegsport egyik bázisa, amelyek az önkormányzattal kötött feladat ellátási szerződés keretében kínálnak a szabadidő hasznos eltöltéséhez és az egészséges életmódhoz színteret és programot. Nemcsak szavakban, hanem tettekben is elköteleztük magunkat az ókori bölcsesség mellett, hogy ép testekben lehetnek ép lelkek. Értékeljük nagyjaink kiemelkedő teljesítményét, akik országos hírnevet, vagy mint a kisvárosunkban élő olimpikonok, világhírnevet szereztek Budafok-Téténynek.

A kultúrát Budapest egyik legkorszerűbb művelődési háza mellett a helyi lokálpatrióta egyesületek által, az önkormányzat segítségével fenntartott közösségi házak, a helyi könyvtár szolgálják. Az itt szervezett programok mellett jelentős látogatottságnak örvendenek hagyományos rendezvényeink is: a Tavasz Művészeti Fesztivál, a Pezsgő- és Borfesztivál, a Sursum Corda, a Futafok, a Gesztenye Fesztivál, a Betlehemes, és a különböző jellegű csoportoknak szóló események, mára szervesen beépültek a kerület és a kerületiek életébe. Nyitottak vagyunk, és támogatjuk az új, színvonalas fejlesztéseket, amelyet jól bizonyít a „Borváros” megszületése.

Kisvárosunkban élénk művészeti és kulturális élet hatja át a hétköznapokat, bizonyítva a helyiek elköteleződését az igényes, tartalmas szórakozás és feltöltődés iránt.

Savoyai Jenő főherceg birtoka lett a Csepel-szigeti uradalom szőlőhegyeként. A győztes és elismert hadvezér a császári udvartól több, magyarországi birtokkal együtt kapta meg ezt a korábban rácok által lakott területet.

Budafok címere

A mai Budafok története akkor kezdődött el igazán, amikor I. Lipót császár elindította a birtokrendezést és a németek betelepítését. A legnagyobb arányú betelepítés Savoyai Jenő nevéhez fűződik, aki Németországból, illetve Ausztriából hívott be telepeseket 1702-ben.

A betelepülő németek – nem csak svábok, ahogy a köznyelv nevezi őket, hanem bajorok, osztrákok is – a magyarokkal és a rácokkal szemben előjogokat élveztek. Például: aki Promontorban szőlőt telepítet, az hét évre mindenféle földesúri teher alól mentességet kapott.

Savoyai kimondottan a nagy értékű szőlőművelést szorgalmazta.

Önállóan 1739-ben alakult meg Promontor zselléközség, a többségükben Csepelről áttelepült szőlősgazdákból.

Első házaikat a Brunthal – a mai Péter-Pál utca – völgyében építették fel. A település gyors fejlődését – csakúgy, mint Tétény – a kőfejtésnek és a szőlőkultúrának köszönhetette. Ehhez kapcsolódik a kerület páratlan pincerendszerének kialakítása is.

Az 1736-1741-es promontori szőlőtulajdonos-névjegyzék szerint 572 gazdából 309 német volt.

A település fejlődését jól jelzi a népességnövekedése. 1796-ban 1080, 1817-ben 1956, 1850-ben már 3115 fő lakta. Promontorról a Vasárnapi Újság ezt írta a XIX. század közepén: „E hegység lejtői a legnemesebb bortermék, s oldalában óriási pincehelyiségek alakítását teszi lehetővé.”

Az 1880-as évek nagyvárosi fejlődése és a szőlőgyökér-tetű pusztítása minimálisan csökkentette a bortermelést. Budapest világvárossá fejlődött – az építkezésekhez használt kvarchomok-követ, amelyből az Országház is épült, Budafokon bányászták ki. Ezek a bányászatból keletkezett üregek jelentették az alapját Budafok – mintegy száz kilométer hosszú – pincerendszerének. Így a város Közép-Európa borkereskedelmének központja lett.

Budafok legrégebbi utcája a Brunthal – ma Péter-Pál – utca. Kieépítése a XVII. században kezdődött meg.

A szorgos, zárt családi életet élő német telepesek életét megpecsételte a második világháború. A jaltai és a potsdami diktátum értelmében a dunai németek többségével együtt megbélyegezték a budafoki svábokat is. A kollektív bűnösség bélyegével illették őket, és nem kerülhették el az 1945-1947 közötti kitelepítést – marhavagonokban – a kelet-németországi területekre.

Katolikus templom a Savoyai téren

Egybe esett ezzel az államosítás, a borkereskedések megszüntetése. Ma német kisebbségi önkormányzat irányítja a budafoki németek nemzetiségi, politikai és kulturális, gondozza az identitást.

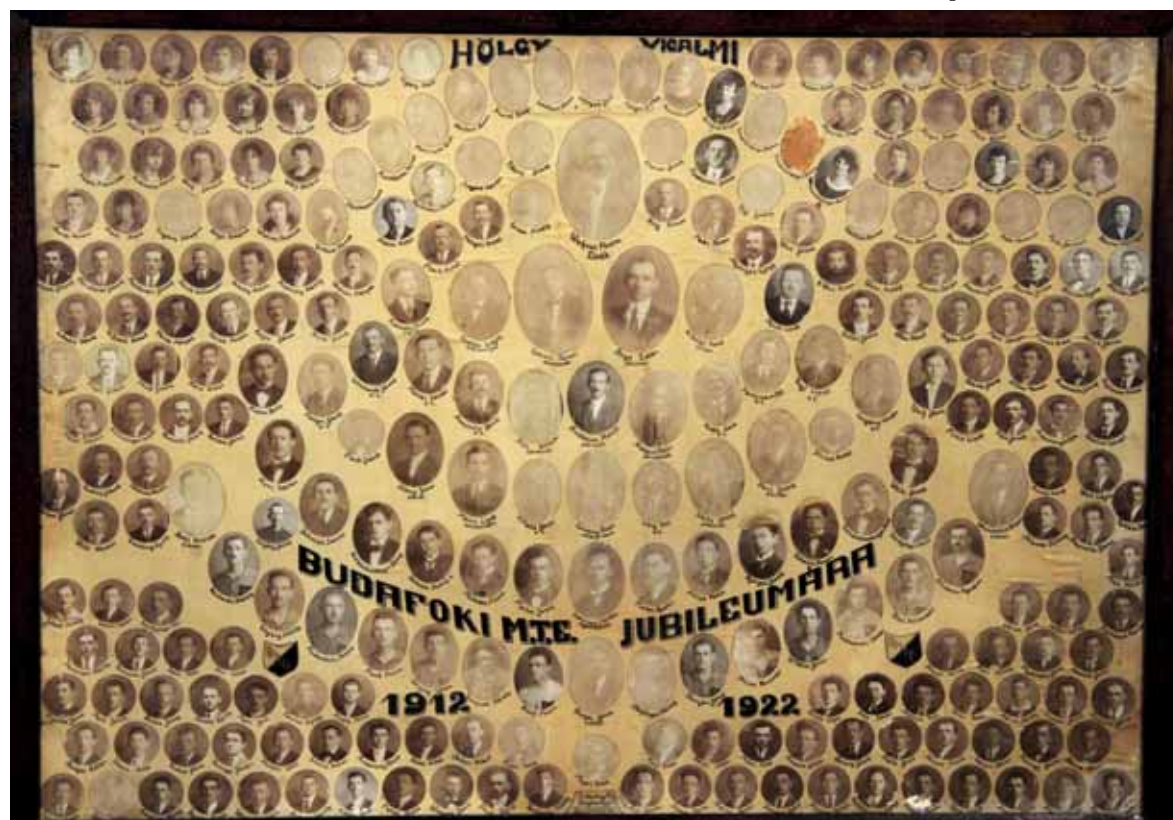
Piros-fekete, akár a Milan...

Az ifjúság testi nevelésének fontosságát már a XIX. és a XX. század fordulóján felismerték. A társadalom fejlődésének alapköve a testben és lélekben erős ifjak hada, akik megbirkóznak a reájuk váró

kihívásokkal. A budafoki Schmidt Sebestyén vendéglőjében 1910. április 2-án megalakult a BIK, azaz Budafoki Ifjúsági Kör, amely elsősorban az iparos és tisztviselői rétegre támaszkodott. A fiatalok sportolási igénye azonban megkövetelte a szervezett formát, így 1912 áprilisában 24 taggal – akik elnökké Lerner Ferencet választották – megalakult a mai BMTE elődje, a „Világosság Football Csapat”. Színe a piros-fekete volt, amely azóta is megmaradt a patinás klub jellemzőjeként. (Micsoda színkombináció! Lombardiában az AC Milanra, itt, Budafokon a BMTE-re asszociálunk róla...)

No, igen, a labdarúgás, amely akkorra már hazánk legnépszerűbb sportjává vált, lett a „hajtóerő”. 1913-ban megalakult a BAFC, vagyis a Budafoki Atlétikai és Football Club. A két sportkör gyorsan egyszégre lépett, és a Világosság a továbbiakban BAFC néven és piros-feketében szerepelt.

Száz éve ők alapították a BMTE-t

Az új egyesület már júniusban helyi labdarúgó rangadót játszott, és 3-2-re kikapott a BIK-tól. A BAFC ezután legyőzte a Nagytétényi Ifjúság Kör csapatát, és hivatalos alakuló közgyűlésén 1913. nov. 1-én Kucsera Károlyt választotta elnökké. 1914-ben a község képviselőihez eljuttatott kérvényben egy valódi „football-pálya” létesítésére nyújtottak be kérelmet, hisz addig csak a Gschwindt-gyár előtti réten – amit manapság a Vágóhíd-utcai vasúti aluljárón át közelíthetünk meg – játszhattak csupán.

Az első világháború visszavetette a szárba szökkenő sportmozgalmat – persze nem csupán Budafokon –, s 1919-ben rendkívüli közgyűlésen lényegében újra megalakult a BAFC sportkör. Elnöke Koch József lett. A választmányi tagok közül többen javasolták, a klub nevében tükröződjék az a tendencia, óhaj és elvárás, hogy az egyesület az iparosok, munkások klubja kíván lenni, így 1919. március 1-én az egyesület felvette a Budafoki Munkás Testedző Egyesület nevet. A klubszín maradt a piros-fekete. Elnökké Zörgő Zoltánt, titkárrá Schwarzenberger Sebőt, pénztárossá Wáhr Józsefet, míg edzővé Baki Andrást választották.

Nézzük most – e bevezető után – hogyan alakult a szakosztályok helyzete a megalakulástól napjainkig, a húszas évek elejétől a II. világháború pusztítása utáni újjáépítésen át a rendszerváltásig, s miként létezik ma is fővárosunk egyik – ha nem a – legszebb sporttelepén, szolgálván a versenysport és az utánpótlás-nevelés ügyét. Szolgálja a klub azt a nemes célt, amit az alapítók kitűztek: az ifjúság testi nevelését, versenyszerű keretek között.

Induljunk el hát a szakosztályok történetét megismertető visszatekintésünkben!

Az első két évtized

A labdarúgó szakosztály

Beszéltünk már a Világosság csapatáról, mellyel a labdarúgás – szervezett formában – elkezdődött Budafokon. Meghatározó lépés volt, amikor 1919-ben a BMTE felvételét kérte a Magyar Labdarúgó-szövetség tagjainak sorába. Három bemutató meccsre kötelezte a szövetség a piros-feketéket, s a harmadik összecsapáson meg is született a győzelem az Erzsébetfalvi LAC ellen. Az MLSZ végül a pest környéki alosztályba sorolta a gárdát, s ezek után az első, a második, sőt, az ifjúsági csapat is kiváló mérleggel zárta a szezont. Saját pálya továbbra sem volt, egészen 1921-ig, amikor a Mező és Sörház u. sarkán lévő területet megkapta a klub az Atlantica tengerhajózási RT-től, amelynek vezérigazgatója, tiszasülyi Polnai Rezső a BMTE díszelnöke lett. (Polnai vezérigazgató úr évi egy korona névleges bérért bocsátotta a klub rendelkezésére a 150x120 méteres területet.) Hajózni szükséges, tartja a Pompeiusnak tulajdonított latin közmondás, nos, a BMTE hajója először így ért

révbe! A pályaaivatón, 1921. március 20-án 2000 (!) néző előtt az FTC ifjúsági csapata 7-1-re nyert a BMTE ellen.

Így indult el a Fradival az óta is tartó, kiváló sportbaráti kapcsolat.

Tekintsük át most a labdarúgó szakosztály tevékenységét a 20-as évek elejétől a II. világháború időszakáig!

Nem eredmények, tabellák, meccsek felsorolására vállalkozunk – inkább az időszak tendenciáit, kiváló játékosait említjük meg, természetesen néhány fontosabb, mérőszámok számító mérkőzés felidézése mellett.

Előre kell bocsátanunk, hogy az 1922. januári közgyűlés – meglehet, a Kommün baljóslatú emlékének hatására, no és hogy a kommunizmussal történő bármiféle egy kalap alá vonást elkerülje – a klub nevét Budafoki Munkás Testedző Egyesületről Budafoki Műkedvelő Testedző Egyesületre változtatta, s csak 1945 után alakult vissza a „Műkedvelő” szó „Munkássá”...

Munkásból Műkedvelő

A 20-as években a Pest környéki, majd a Váci alosztály bajnokságában küzdött a BMTE. Egy igazi nézőcsúcsot hozó rangadót is rendeztek Nagytétényben! Több mint 2000 néző előtt: Nagytétényi SE-BMTE 1-2! 1923 októberében óriási megtiszteltetés érte a klubot: Dörflinger Károly meghívást kapott a Közép-magyarországi válogatottba, s a németek elleni győztes meccsen balhátvédként szerepelt! 1926-ig a Váci, majd a Budai Alosztályban szerepelt a gárda, a középmezőny markáns tagjaként. A korszak kiváló budafoki játékosait – a teljesség igénye nélkül – feltétlenül említsük meg: Schmidt Károly, Prim Ágoston, a remek középfedezet, Muck Ferenc középcsatár, Gergely János jobbfezet.

1926-ban, a Mező utcai pálya felparcellázása kapcsán, az egyesület a városassá válás folyamatát menedzselő helyi vezetéstől kibérelte az Erzsébet (ma Promontor) utcai területet, amely máig is a BMTE otthona. Az ünnepélyes pályaaivatón a BMTE a Tungsram gárdájával mérkőzött meg, szép számú közönség előtt. A széles körű összefogással létrejött

sporttelep végre méltó helyet biztosított a labdarúgóknak. Az 1926-1927-es évadban az MLSZ az amatőr III. osztályba sorolta be a BMTE és a BIK csapatát, így már helyi rangadókra is sor kerülhetett. 1928-ban és 1929-ben a BMTE a III. osztály döntőiben szerepelt a Csepel, a Rákosszentmihály, majd 1929-ben újra a Rákosszentmihály (RTK) és a Kőbányai AC csapataival szemben – és nyertek is a piros-feketék! Öt esztendő következett a második vonalban, és az 1932-1933-as idényben, a másodosztályú bajnokságban a feljutásért küzdhetett a BMTE. A csepeli MOVE elleni rangadón azután sikerült diadalmaskodni, s a gárda a második helyen végezvén (37 ponttal) elérte kitűzött célját! 1933-ban a feljutásért a másik csoport reprezentánsával, a Turul TE egyesületével küzdöttek. Az Amerikai úti 5-1-es vereséget egy 7-0-ás diadal követte –, s a megérdemelt feljutás.

Idézzük fel most az alapcsapat összeállítását:

– Nemecek –

– Winczheim, Beer –

– Wimmer, Borhy, Szick –

– Obermayer, Varga, Lindmayr, Dudás, Kardos –

A vezetőség tagjai között is veretes neveket találunk: Fleck Ferenc, Dörflinger Károly, Pentz Károly vagy éppen idősb Zakariás József, akinek fia, a legendás –Zaki–, a későbbi Aranycsapat hangyszorgalmú fedezet is Budafokon kezdte pályafutását.

Nem kellett sokáig várni az első osztályban az első nagy bravúrra sem. A Hungária Körúton az MTK-t Kardos és Varga góljával legyűrte a BMTE! Az I. osztály Pártos-csoportjában végül is két idényen keresztül megragadt a BMTE, miközben döntetlent játszott az FTC amatőr gárdájával (amely e csoportban szerepelt), s legyőzte a későbbi bajnok Elektromos gárdáját is! Az 1935-1936-os idényben az amatőr csapatok

már részt vehettek a profi nemzeti bajnokságban. A BMTE ekkor a Budapest. Bajnokság I. csoportjában küzdött továbbra is. A csapat ezek után a 8. helyen végzett. A MÁVAG ellen 0-3-ról állt fel az együttes, az alábbi összeállításban:

– **Godó** –
 – **Winczheim, Zentai** –
 – **Frey, Király, Jávor** –
 – **Obermayer, Sidlik, Rudas, Varga, Kardos** –

Eközben a BMTE ifjúsági csapata a 10. helyen végzett. A következő években a BMTE az 5., majd 9. helyet szerezte meg, és mindenki számára veszélyes ellenfélle nőtte ki magát. Az FTC amatőrjeit, a „kis Fradit” 3–1-re győzték le, közel 3000 néző előtt. Vámos 40 méterről beagyúzott szabadrúgása után még a „hűvös és mértéktartó” zöld-fehér szimpatizánsok is tapsoltak! 1939-ben először állhatott dobogóra a BMTE, a 14 csapat rivalizálása után! A Csepel (WMTK) és a Ganz TE előzte meg a piros-feketéket.

Az alapcsapat:

– **Bogár** –
 – **Fehér, Zentai** –
 – **Havas, Rudas, Magyarai** –
 – **Dandaró, Winczheim, Magyarai III, Konrád, Kardos** –

A 40-es évek elején stabil gárda alakult ki, amely – az akkor megszervezett NB III-as, azaz a Nemzeti Bajnokság tagjává akart válni. Az 1942-1943-as szezon meghozta a sikert. A BMTE 42 ponttal megnyerte a Déli csoportot, s egy osztállyal feljebb léphetett. Az ifi és a serdülőcsapat is a 4. helyen végzett, igazolván az egyre izmosodó utánpótlás erejét. A Dunántúli csoportban végül is 10. helyen végzett

A harmincas évek közepétől a II. világháborúig

a felnőtt csapat, ám 1944-ben már csak a hadi bajnokságban, ill. a BMTE a Budavidéki Körzeti bajnokságban rúgta a labdát.

A felívelő szakaszra a II. világháború utáni újrakezdésig várni kellett. A főváros sportéletének megszervezését a Nemzeti Bizottság fogta össze 1945 után. A nagy hagyományú, elismert BMTE újjászervezését pedig a kerülethez kötődő Sebes – született: Scharenpeck – Gusztávra bízták. Igen, a későbbi legendás „Aranycsapat” vezetője rakta le az alapokat az újjáépülő futballstruktúrában, konkrétan 1945-ben ő volt a BMTE vezetőedzője.

Legendás edző: Sebes Gusztáv

Játékosokat toboroztak, helyreállították a kevésbé sérült Duna-parti pályát, ahol 1947-ig játszott a csapat. 1945 végén Sebes Gusztáv az edzői teendőket Borhy Károlynak, az egykori kiváló játékosnak adta át. AZ MLSZ által újjászervezett bajnokságban az OB I-et úgy

A II. világháború után a legendás Sebes Gusztáv elnök és edző is volt, Csanádi Árpádból később világhírű sportdiplomata lett. Tankönyve a futballedzők bibliája a mai napig

Budafok az 1948-as és az 1952-es olimpián Sebes Gusztávval, Csordás Lajossal és Zakariás Józseffel képviseltette magát – sajnos, már más klubok képviselői-ként...

szervezték meg, hogy a nyolc körzeti bajnokságban küzdő csapat közül a győztesek jussanak az Országos Bajnokság I. osztályába – mely két csoportból állt. A BMTE – megnyervén saját másodosztályát – a három hónapos villámbajnokságban az OB I Nyugati csoportjába nyert besorolást, többek között az FTC, az MTK, az Újpesti Dózsa, a Csepel, a Dorog és a Szolnok gárdájával. Az 1945–1946. évi I. osztályú bajnokságot a BMTE szép győzelmekkel kezdte (ESMTK 3–2, SZAC 4–2), ám az erős ellenfelekkel szemben végül is nem tudta kiharcolni a bennmaradást. Idézzük fel a történelmi pillanatot, az OB I-et kiharcoló, és derekasan küzdő csapat összeállításának felsorolásával.

– Bánki –

– Farkasvölgyi, Fellegi, Csanádi Árpád, Csanádi Ferenc –

– Bérczes, Dudás –

– Varga, Hegyes, Müller, Kardos –

Az 1948–1949-es nagyszerű csapat

Sokszor jutott szóhoz Méder és Konrád is. Az 1946. évi közgyűlésen a Promontor utcai pálya helyreállításának felgyorsítását, a visszaköltözést tűzte ki a vezetőség legfőbb célként. Az egyesület elnökévé Sebes Gusztávot választották.

1948-ban ismét az NB I kapujában állt a felnőtt csapat, s bár közel 5000 néző előtt 3-1-re legyőzte a Dorog csapatát (a Bányász gólját Buzánszky Jenő lőtte!), jobb gólaránnyal a Dorog jutott az élvonalba.

A gárda legjobbja a gólvágó Pató, a kapus Garamvölgyi, Weisz, Turai, Hegyes volt. A budai ifi válogatottba is többen kaptak meghívást: Stefanics, Hidas, Dörflinger, Hajnal, Turán II, többek között. Az 50-es évek első idényében újra második lett a BMTE, új játékosokkal, mint Kárpáti, Takács, és a későbbi KK-győztes Vasas legendás csatára, a briliáns képességű Csordás Lajos, a „Csori”!

Csordás Lajost, a feledhetetlen csatárt és edzőt sajnos korán elragadta a halál

Átmeneti Gyárépítők...

Az 50-es évek elején az egyesületek szakszervezeti, intézményi, üzemi szintű működtetése okán a BMTE Budapesti Gyárépítők néven szerepelt tovább.

Az ötvenes években Gyárépítők néven élt tovább a BMTE

1956-ig a gárda többször is döngötte az NB I kapuját, és markáns, félelmetes NB II-es gárdává nőtt ki magát. Szollár Lajos edző vezérletével és új játékosokkal: Korányi, Verebes József, Petőcz, Hajduk, Krajcsovics, 1953-ban harmadik, 1955-ben a hatodik helyen végzett! A közönség is kitartott, többnyire 2000–2500 néző látogatta a találkozókat.

1956-ra a Gyárépítőkől Építőipari Vállalat lett, s a csapat BMTE Építők néven folytatta a küzdelmeket az NB II-ben. A gárda edzője a háború előtti Fradi válogatott hálóőre, Háda József volt ekkor. A gárda a forradalom kitörése előtt az 5. helyen állt – majd a konszolidáció

A Gyárépítők 1955-ös, sikert sikerre halmozó csapatát Szollár Lajos irányította

Külföldön is rettegtek és tisztelték a budafoki labdarúgókat

után, új játékosokkal (Dobesch Gyula, Pécsi András, Papp, Pintér) 1958-ban a 6. helyet szerezte meg.

Közben Csordás Lajos a Vasashoz, Zakariás József az MTK-hoz távozott.

Ekkor a csapat már BMTE-Kinizsi néven szerepelt, mert a Magyar Állami Pincegazdaság budafoki vállalata befogadta a gárdát. A 60-as évek elejének legfontosabb mozzanata az új, füves pálya birtokba vétele. Az 1963-as év fordulatot hozott: az MLSZ létrehozta az NB I/B osztályt.

Kinizsinek hívták, erős is volt!

A BMTE az NB I/B Nyugati csoportjába kapott besorolást. 1966-ig a piros-feketék a középmezőny meghatározó tagjai voltak.

A gárda pillérei 1962-1966 között az alábbi, remek képességű játékosok voltak: Németh, Szántó, Dobesch Gyula, Pécsi, Bíró, Hortobágyi,

Emlékkép 1964-ből, az ifjúsági csapatról

Haász Sándor, Zsidákovics, Glatz, Gombkötő, Bánkúti István, Pataj Miklós, Kunos István, Hellinger Pál, Pataki, Kiss László, Jeck Ferenc. (Utóbbi a Salgótarján csapatával hosszú éveket játszott az NB I-ben legendás balszélsőként.)

Egy nagyszerű ifjúsági gárda 1969-ből, a középső sorban jobbról a második Vizi Sándor

1969-ig őrizte tagságát a gárda a második vonalban, ám amikor '68 után Bánáti Rezső mester lemondott a vezetőedzői posztról, majd Kiss László – a védelem kiválósága – tragikus körülmények között meghalt (agyoncsapta a villám), még nem volt vége a megpróbáltatásoknak. Az egykori kiváló játékos, az edzőként visszatérő Csordás Lajos megbetegedett s nemsokára örökre elment. Több játékost – köztük Szántót, a fiatal Mezey Györgyöt – nem tudta megtartani a klub, s így nem lehetett más a dolgok vége, mint a kiesés, és újra az NB II.

Szollár mester vezérletével a megfiatalított gárda stabil középcsapattá vált csoportjában. 1971-ben Mészöly Kálmán, a Vasas sokszoros válogatott játékosa vette át a gárdát, amely egyre előrébb lépdelt a tabellán. Kálmánt azonban visszahívta a Vasas vezetése, így utána az 1966-ban visszavonuló „ősbudafoki” Dobesch Gyula vette át a csapat

irányítását. Az 1973-as bajnoki hajrá remekül sikerült, legfontosabb meccsén a 2. helyezett Szegedi Dózsa ellen „gázolt” a „BMTE expressz”. 5–1 a vége, és irány újra az NB I/B osztály!

– Németh –

– Szöllösi, Kapitány, Tóth, Sárközi L. –

– Szőke, Farkas, Kalmár Gyula –

– Haffner, Kalmár László, Sebestyén –

(csere: Nagy és Kolbert)

összetételben vívták ki e csodás diadalt!

Az NB II Keleti csoportjának 1972–1973. évi bajnoka!

1974-ben az MLSZ megszüntette az NB I/B osztályt, s újra az NB II lett a második vonal!

Visszatért edzőként Mészöly Kálmán, s a piros-feketék fokozatosan jöttek fel a középszőny végéről – egészen a dobogós helyezéig, 1976-ban.

Minőségi játékosok épültek be a csapatba – mint a Fradival VVK-t nyerő Horváth „Api” László, az újpesti bajnok és válogatott Noskó Ernő, a Fradi-ifiből Vizi Sándor, továbbá Esterházy Márton, Jakab János, Zöldi György, a kispesti Tóth Kálmán, a későbbi MLSZ-elnök Kisteleki István. Szóval, kiváló volt a gárda, de jött mindig a szlogen: „Nem kell újabb fővárosi csapat a legfelsőbb osztályba”.

Csendben megjegyzendő, a gárda olyan, átlagban többezres nézőszámot produkált, amely verte némely NB I-es, fővárosi csapatét!

Vizi Sándor – a klub mai ügyvezető elnöke – megannyi szabadrúgásgóllal örveztette meg a budafoki közönséget sikerekben gazdag pályafutása során

Minden idők legjobb BMTE-je, amely 3. helyen zárta a bajnokságot – olyan legendákkal, mint Kapitány, Vizi, Horváth „Api”, Esterházy, Tóth Kálmán

Egy tipikus Esterházy-gól a sok közül

Az 1975-1976-os idényt a következő tizeneggyel kezdte:

- Fellegi –
- Pethő, Tátrai (Kapitány), Noskó, Horváth László –
- Kisteleki István, Tóth Kálmán, Harangi –
- Zöldi, Jakab, Vizi –

Később a fiatal Králik Norbert is beépült az együttesbe, Mészöly Kálmán szakmai irányítása mellett.

Az őszi szezont a harmadik helyen fejezte be az együttes az egycsoportos NB II-ben, s tavasszal mindvégig versenyben volt a feljutásért, végül egyetlen győzelem választotta el az élvonaltól a 38 mérkőzésen 87 gólt szerző, látványos támadófutballt játszó csodacsapatot, amely az utolsó fordulóban a Bábolna elleni 2–1-es győzelem alkalmával eben az összeállításban szerepelt:

- Fellegi –
- Horváth L., Kapitány, Vizi –
- Noskó, Spacsek, Harangi –
- Zöldi, Esterházy, Jakab, Tóth K. –

A mai ötvenesek emlékezetében élénken él e nagyszerű csapat emléke

A szakmai irányítást újra átvevő Dobesch Gyula vezérletével a játékosok stabilan a 3–6. hely között tanyáztak. Közben Esterházy Marci a Fradiba, Tóth Kálmán Csepelre távozott, többen abbahagyták az aktív játékot.

Az edző tehetséges fiatalokat – Paizs, Pozsár László, Kacsányi, Bleicher, Krisztin, Mörstel Béla – kezdett fokozatosan beépíteni a csapatba. Az MLSZ folyamatosan átszervezte a második, harmadik vonal bajnokságait, ám a BMTE tartotta pozícióját az NB II-ben.

A 80-as évek első bajnokságának kezdetén a saját nevelésű Mörstel Béla a Fradiba távozott, ám visszatért Schróth Lajos, és érkezett Csima a „Zöld Sasoktól”.

Aki később a Fradiban és a Honvédban a válogatottságig vitte, gólt rúgott a hollandoknak és a braziloknak, kint járt az 1986-os mexikói vb-n: Esterházy Márton!

A hetvenes évek végén, Esterházyék, Tóth Kálmánék távozása után Tóth Bálint (a középső sor közepén) is játszott az átalakuló Budafokban

Dobesch Gyula neve egyet jelentett és jelent a BMTE-vel

1982-ben az ismét átszervezett, három csoportos NB II-ben csak a 2–5. helyezettek maradhattak az osztályban a következő idényre. Sajnos, a Budafok csak hetedik lett, és ez a kiesését jelentette.

A visszatérésre 1986-ig kellett várni, miközben a csapat a 2–5. hely között ingázott. A már rutinos Schróth mellett Tyukodi, Wasztl, Csire, Szijjártó, Márton volt a gárda tartóoszlopa.

Minden idők abszolút budafoki nézőcsúcsát is ekkor produkálta a csapat. A Ferencváros elleni Magyar Népköztársasági Kupa-összecsapásra mintegy 7000 néző látogatott el a kies budafoki arénába.

Az 1982-1983-as csapat, Dobesch Gyula az edző, Kapitány Sándor csapatkapitány az idősebb évjáratot, Pozsár Laci a fiatalokat képviseli

A Bp. Honvédhoz távozó Dobesch Gyula helyett a feljutást már Megyeri Győző irányításával vívta ki a csapat. A feljutásért még osztályozót kellett játszani a győri MÁV DAC és a Kaposvári Rákóczi csapatával – a feladatot a gárda megoldotta.

Tóth Kálmán, az apró termetű óriás, a legendás csapatkapitány

Egy kiváló ificsapat 1985-1986-ból

A Kaposvár ellen 11-est védő Lipták, a gólvágó Beringer, továbbá Földházi, Nahóczky, Ferenc, Somogyi, Krisztin, Gyöngyösi vezette csapat újra a II. vonalban szerepelhetett. Dobesch Gyula 1987–1988-ban visszatért, majd a kilencvenes évek elején az egy kori kiváló játékos, Sárközy Lőrinc vette át a csapat irányítását.

1992-ben nehéz időszakot élt át a gárda. Az elrontott ős után parádés tavaszt produkálva – a bajnok Békéscsabát saját otthonában legyőzve – erős középcsapattá vált. Eközben a BMTE megalakulása 80. évfordulójának gálamérkőzésén 5–4 re legyőzték az ettől kezdve robogó, és 11 év után újra bajnoki címet szerző Ferencvárost!

Tehetséges, saját nevelésű fiatalok épültek be a csapatba. Szabó Viktor, Bősze Zoltán, Gál Lajos, itt volt az ördögös „gólfelélős” Tompos Sándor, a pengés karmester Hídvégi, a veszélyes szélső Unghy Csaba, Nagy Zoltán a védelemben. Emlékezetes találkozó volt a következő idényben a Salgótarján elleni idegenben kivívott siker (3–2), amelyen a szeszélyes és rapszodikus ifj. Szurgent Lajos a meccs utolsó perceiben szerezte meg az akkor biztos bennmaradást jelentő gólt.

1993-ban létrejött a Budafoki Labdarúgó Club, a BLC, amely önállóan tevékenykedett a BMTE keretein belül. A korábbi legendás edző, Dobesch Gyula a szakosztályvezetésben vállalt munkát, Sárközi mester mellett és után Gáspár József, az egykori kitűnő MTK-kapus lett a vezetőedző. A gárda olyan kitűnő játékosokat is foglalkoztatott, mint az egykori FTC-, majd BVSC-játékos Pintér Attila, a kispesti, majd későbbi Fradi-játékos Dragóner Attila, aki – amikor légiósként a Vitoria Guimaraes gárdájában játszott – a kispesti mellett a budafoki zászlót is szobájában tartotta.

És akkor megjelentek a légiósok! Igor Kazacszenko, Vlagyimir Szorokin, később a román Liviu Bonchis. Az edzők között sorjázva az egykori újpesti Krivitz Tamás, majd Gelei Károly, a Vasas klasszisa, Tóth Bálint neve mindenképpen megemlíthető.

A csapat a 90-es években a második vonal mindenkire veszélyes, bravúrokra is képes erejévé formálódott. Emlékezetes derbin gyűrték

le a későbbi bajnok, Király Gáborral felálló Szombathely csapatát, Dárdai Pál Beremendjét, de megbotlott itt az akkor második vonalbeli, Sándor Tamással felálló Debrecen is. Meg kell említeni, hogy – akárcsak régebben – most is többen: Szabó Viktor, Babai Róbert, Dragóner Attila, Vanicsek Zoltán kerültek NB I-es gárdákhoz. Volt, aki visszatért (például Vanicsek, Szabó Viktor), és mellettük olyan remek játékosokat láthatott a közönség, mint a hátvéd Héjjas Péter, Csiba László, Martin Béla, a nagy szívvel küzdő Bányai, vagy a váratlan lövések mestere, Garas. Dobesch Gyula örömmel konstatálhatta, hogy fia, ifj. Dobesch is megfordult az NB I-ben, és ő is vállalt edzői teendőket Budafokon. Szamosi Tamás, a remek hátvéd pedig a BLC mezének levétele után az MTK-val és a Zalaegerszegi TE csapatával is bajnok lett, és küzdhetett a Bajnokok Ligája selejtezőjében!

A jelenkor, a kétezres évek második évtizede az NB III-ban találja a piros-feketét. Főként saját nevelésű fiatalokkal veszi fel a harcot a gárda a több NB I-es játékost is foglalkoztató, anyagilag erősebb helyzetű klubokkal. Most a cél a középpozíció, de a távlati stratégiai terv az, hogy a budafoki labdarúgás újra a második vonalban szerepeljen.

Az elmúlt idényben megnőtt az elvárás, hiszen a gárda igyekezett, hogy felnőtt és korosztályos csapatai a hagyományokhoz méltóan szerepeljenek a centenáriumi esztendőben. A felnötteknél a következő év ismét a Nemzeti Bajnokságok I–III. vonalának átszervezését hozza, ezért is terelődött fokozott figyelem a bajnokságra. Csoportjában a BLC régi, már-már „hagyományos” ellenfeivel küzdhetett meg a bajnoki pontokért. A dicső múlttal rendelkező Dorog, a II–III. osztály mindig előkelő tagja, a legendás Pénzügyőr, a Százhalombatta, a feltörekvő, bajnoki címre törő szomszédvár, az Érd, a szintén tradicionális RAFC csapata az örök ellenfelek.

A mezőny tehát erős volt, és a piros-feketék fiatal, saját nevelésű játékosokra épülő csapata végül a 13. helyet szerezte meg 28 ponttal.

Lehet és kell is előrelépni, a játékosok képességei alapján ez mindenképpen elvárás. Az U-19-es korosztályt mindig nagy figyelem kíséri:

a felnőtt csapa „előszobájaként” szereplésük a csoportjukban meghatározó lehet a jövőre nézve. Nos, az erős mezőnyben az 5. hely lett az övék, 43 ponttal. Remélhetőleg sokukkal találkozhatunk még a felnőtt keretben is.

Csoportjában, rendkívül komoly erőt képviselő csapatok konkurenciája mellett az U-17-es gárda a 11. lett 20 ponttal. Megjegyzendő, hogy végig példátlan sérüléshullám sújtotta a fiatalokat. A legjobb helyezést csoportjában az U-15-ös csapat érte el. Sokáig harcban állt a bajnoki címért is, ám végül a BVSC-Zugló mögött a második helyen fejezte be a küzdelmeket. Több hónapon keresztül „vészkapussal” küzdöttek Gál Lajos fiai, stabil hálórőrük lábtörése miatt. Az így megszerzett 57 pont szép teljesítmény!

Mészöly Kálmán, Jakab János – mindketten megfordultak klubunknál – Orbán Viktor és Soós János klubelnök társaságában, 1998-ban.

Nem sokkal maradt el ettől az eredménytől az U-13-as korosztály: sokáig harcoltak a dobogóért, végül a 4. helyen fejezték be a bajnokságot, elismerésre méltó 57 pontos teljesítménnyel. A legifjabb korosztály,

amelyik szervezett bajnokságban képviselte a piros-fekete színeket, az U-12-esek gárdája. Nagy létszámú csoportjukban jól teljesítettek: 31 ponttal a 7. helyen fejezték be a küzdelemsorozatot. A legifjabbak különféle tornákon vettek részt, s ezeken jól szerepeltek.

Végül ezen eredményekhez egy észrevétel: jóllehet adottak a feltételek, s jó az együttműködés a szülőkkel a korosztályos csapatokban, mégis előfordult, hogy különféle „családi tiltások” (tanulmányok, rossz magatartás, családi ünnepek, stb.) miatt a csapatok átmenetileg elveszítették néhány játékosukat.

Be kell látni: ez bajnokság, s ha a gyermeket bünteti a szülő, akkor ezzel a csapattal is!

Orbán Viktor miniszterelnök első hivatali ciklusa elején, 1998-ban már ellátogatott klubunkba

A Budafok mindig az összetartásáról volt híres, arról, hogy már fiatalon is első a csapat, a teljesítmény, a klubszeretet – aki idehozza sportolni a gyermekét, annak át kell vennie ezt a szellemiséget is!

Az utánpótlás képzése már a klub megalakulásától prioritást élvez a BMTE életében. A piros-feketék az ország egyik legszebb sporttelepén nevelhetik a jövő tehetségeit. A villanyvilágításos, műfüves pálya (az egykori feketesalakos „tajga” helyén), az egyre szépülő stadion, a Fonyódi Antal Sportcsarnok megfelelő keretet biztosít a képzéshez.

Régebben is vállaltak feladatot a fiatalok mellett az egykori kiváló játékosok, hiszen Sárközi Lőrinc, Haffner György meghatározó alakja volt a 2000-es években az utánpótlás felnevelésének. Most is adott a szakembergárda: a legifjabbakkal Harsányi Balázs foglalkozik, eggyel feljebb Luhály József pallérozza a serdülőket. Kajdy György – a Fradi, majd az MTK szigorú hátvédje – és tanítványai a következő lépcsőfok. Szabó Viktor, a nagy küzdő, az egykori legharcosabb játékos vezeti

A BLC felnőttcsapata, 2012.

az U-13-as korosztályt, Gál Lajos – aki szintén nem ismert elveszett labdát -, az U-15-ös fiatalokat vezeti. Dunai András a következő, akinek fiai közül – remélhetőleg – kikerülnek majd azok a tehetségek, akik nemsokára meghatározó tagjai lehetnek a felnőtt csapat keretének is. Ezen munkálkodik ifj. Dobesch Gyula is korosztályával, akik közül méltán bízhatunk újabb tehetségek felbukkanásában. Az összkép mindenképpen biztató, jóllehet jóval kevesebb gyerekből lehet válogatni a manapság, mint akár 20 évvel ezelőtt, s bizony az iskolák testnevelési óráin – tisztelet a kivételnek – nem kapják meg azokat az alapokat az ifjak, ami a későbbi komolyabb terheléshez elegendő. Reméljük, a testnevelésórák számának növelését, azok szakmai színvonalának emelését célzó kormányzintű intézkedések meghozzák eredményeiket már a közeli jövőben.

Felső sor:

Bálányi Gábor, Varga Richárd, Micskó Krisztián, Héray László, Kutrovác Gábor, Fekete Máté Bíró-Szanó Norbert, Kovács Gergely.

Középső sor:

Balla Zsolt, Mbemba C. Foreste, Varga Ádám, Imre Dávid, Jankov András technikai vezető, Schróth Lajos vezetőedző, Vizi Sándor, a BMTE ügyvezető elnöke, Markovics József szakosztályvezető, Benedek Péter, Nurgali A. Masud, Kozma Dániel, Hunyadi László.

Alsó sor:

Nagy Norbert, Csabai Tamás, Balogh Roland, Zorigt Temujin, Fábíán Zoltán, Szabó Ferenc, Nnorom Kenneth Kelechi, Sáth Zoltán, Tiringer Csaba, Markovics Ádám.

A BMTE mindig is saját fiataljaira épített, ezért hangsúlyos ma is az utánpótlás tervszerű képzése, együttműködés a különböző kiemelt futballakadémiákkal és egyesületekkel. Mindezek zálogai lehetnek annak, hogy a budafoki piros-feketék ismét remek labdarúgókat neveljenek ki, akár olyanokat is, akik a legfelsőbb osztályban is helyt tudnak állni.

Klubunk 100 évének óriásai

Idézzünk fel most néhány fontos nevet, érdekességet a budafoki labdarúgás múltjából – a teljesség igénye nélkül -, nem megbántva a kimaradókat, illetve emléküket: Zakariás József és Csordás Lajos az 1952-es helsinki olimpián is képviselte a budafoki futball szellemiségét, méghozzá a legmértöbb formában: aranyérmesként!

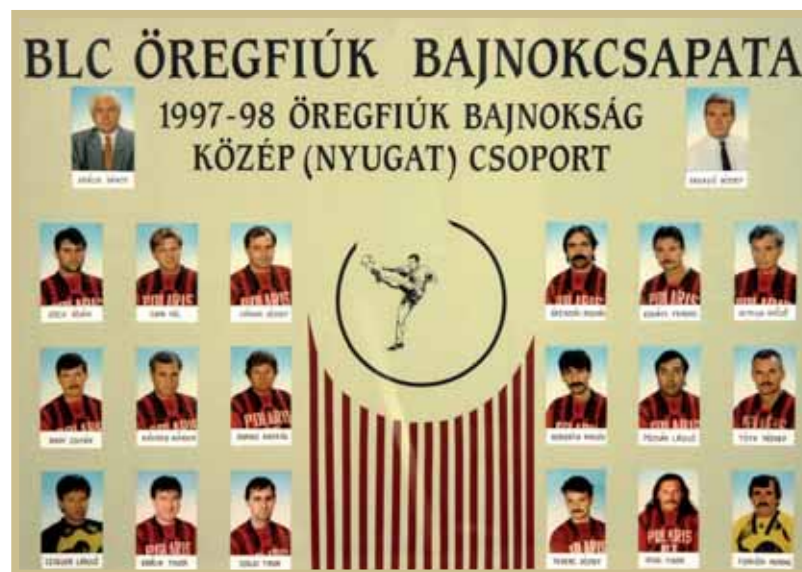
Dr. Csanádi Árpád a BMTE és a Fradi játékosa, később az OTSH elnökhelyettese, a MOB főtitkára, a NOB tagja lett, és elismert sport-diplomata.

A magyar labdarúgó-válogatottban is szerepeltek budafoki nevelésű klasszisok, a fentiek mellett Király István, Turai István, Bánkúti István. Nemzetközi kupagyőztes játékosa is volt a BMTE-nek: Horváth Árpád a Fradival a VVK-t (az UEFA-kupa elődjét) nyerte el.

A labdarúgás mellett kosárlabdában is ifjúsági válogatott szintre emelkedett a legendás játékos és edző Dörflinger Károly. Négy, egykori szövetségi kapitány is tevékenykedett Budafokon, edzőként, játékosként, vezetőként: Sebes Gusztáv, Mészöly Kálmán (1974.1976, edző), dr. Mezey György (1965-1967, játékos) és Verebes József (1967-1970, játékos). Játékosként 15 évig (1951-1966), edzőként és vezetőként 1971 és 1984 között, majd 1987-től napjainkig dolgozik a piros-fekete színek sikeréért idősb Dobesch Gyula. A tradíció folytatódott, mert fia is eljutott az NB I-be, s edzőként is munkálkodik Budafokon. Nincs már közöttünk, de nevét emléktorna, a Haász Sándor öregfiúk emlékkupa őrzi – az egykori kiváló játékos, mester tiszteletére.

Annak idején futballistaként tündökölt, jelenleg ügyvezető elnökként munkálkodik az egyesület felvirágoztatása érdekében Vizi Sándor.

Néhány gondolatot megérdemelnek a veteránok is. Már a 20-as években jelentkezett a BMTE öregfiúk csapata, és azóta is folyamatosan a színen vannak, akár nagypályás, akár teremlabdarúgásról van szó.

Öregfiúk-csapat a közelmúltból

E sorok írójának legelső sportközvetítése egy Budafok-Bonn öregfiúk mérkőzés volt, szakadó esőben, budafoki győzelemmel. Sokszor láttam és csodáltam Furák védeseit, Pozsár, Králik, Kapitány, Vizi, Annau és a többiek játékát. Ma már a serdülő edzők korosztálya (Szabó, Gál) viszi a prímet – de a kiemelt csoportban a budafoki piros-feketék ott állnak a „nagyagyúk” – a Fradi és az Újpest – válogatottakkal teletűzdelt csapatai mögött.

Remélhetőleg a jövő budafoki labdarúgását magas minőségben képviselő játékosok – óvodástól az ifjúságiakig – most is ott kergetik labdát, ott edzenek Budapest legszebb sporttelepének pályáin.

Sakk-szakosztály: virágzás és megszűnés

A labdarúgók mellett a legveretesebb és legrégebbi múlttal a sakkozók büszkélkedhetnek. 1923-ban, egy forró júliusi napon a Ring vendéglőben gyűltek össze a játék helyi szerelmesei, ismert feladványszerzők, és megalakították a BMTE sakk-szakosztályát. Klie Antal, az egyik alapító tag már versenydíjakat is felajánlott az első, augusztusi hazai versenyre. Először óbudai, majd rákospalotai csapatokkal mérkőzött meg a BMTE, s a Rákospalota MS ellen már megszületett az első győzelem is.

A húszas évek közepére kialakult egy mag Dulcsán Géza, az ismert feladványszerző vezérletével. Az egyik tagtárs, Fleck Ferenc nemsokára európai híró feladványszerző lett. A csapat a budapesti II. osztályba nyert besorolást. Czeiner Pál, az aktuális klubbajnok az 1927-es kecskeméti nemzetközi sakkturnán az 5. helyen végzett.

Folyamatosan szervezték a budafoki bajnokságokat, háziversenyeket, ám a csapat – dacára a jól csengő neveknek – a IV. osztályba zuhant vissza. 1930 és 1935 között a gárda visszaküzdötte magát a magasabb osztályokba, míg a klub legjobbjá, Fleck Ferenc első helyet szerzett a nemzetközi sakkfeladvány-szerző versenyen, Hollandiában.

Említésre méltó, hogy a BMTE sakkozóit kedvelte és segítette, verseiken többször is megjelent Maróczy Géza nemzetközi nagymester. A II. világháború után az alaposan szétforgácsolódott szakosztály versenyzőit újra a Budapest I. osztályban találjuk. A megfelelő utánpótlás-képzés, az erőforrások és a versenyzők hiányában azonban a veretes múltra visszatekintő szakosztály fokozatosan elhalt, majd megszűnt.

Kosárlabda szakosztály: Simi és utódai

1945 után – a mindig is népszerű labdarúgás mellett –, a kosárlabda is helyet követelt magának a BMTE családján belül. Dörflinger Károly – aki egyébként a BMTE labdarúgója is volt -, no és néhány megszállott társa – Hidas Gusztáv, Kárpáti Ferenc, Kliss István, Rédei Károly – 1946-ban megalakította a szakosztályt, s megkezdődött a játékosok toborzása is. Dörflinger vezérletével olyan sikeresen építkezett a szakosztály, hogy 1946-1947-ben már benevezhetett a Budapest Kerületi I. osztály bajnokságába. Olyan nagy lett az érdeklődés, hogy megalakulhatott a második csapat és a női gárda is. 1947-ben elkészült a BMTE szabadtéri pályája, s 1948-ban már az NB II-ben szerepelt a csapat, majd folytatódott a jó sorozat, és a bajnoki cím után megnyílt az út az NB I-be. A feljutó csapat: Ábel Rudolf, Kárpáti Ferenc, Fleck Kornél, Dörflinger Károly, Lakfalvi László, Simon János, Kolek Gyula, Hidasi, Schwenner voltak. A csapat tagjai munkaidő után tudtak rendszeresen edzeni, és sokat

Senki sem távozott győztesen az 50-es évek elején a Törley töltőcsarnokából...

jelentett, hogy helyet kaptak a Törley pezsgőgyár töltőcsarnokában. A beton padlózatú pályán – a Törley oroszlánbarlangjában – veretlen maradt a gárda.

1949-ben legyőzte a cseh Spartak Hradec Kralové, a jugoszláv Proleter Zrenjanin csapatát és a gyufagyári pályán a kínai főiskolai válogatottat is!

Amikor elkészült a budapesti Nemzeti Sportcsarnok kosárlabda pályája, ide is meghívást kaptak a budafoki srácok. Az ötvenes évek elején a gárda ugyan kiesett az NB I-ből, de ennek az volt a legfőbb oka, hogy a legendás center, Simon János a sokszoros bajnok Bp. Honvéd játékosa lett.

A szurkolók imádott „Simije” 1950 és 1955 között 200 alkalommal szerepelt a válogatottban, és tagja volt az Európa-bajnok magyar együttesnek. Az átszervezések miatt a BMTE kosárszakosztálya a Budapest I. osztályú bajnokságból indulva 1966-ra újra visszakért az NB II-be. Sajnálatos tény viszont, hogy 1949-ben a női gárda – különféle

Simon János, a feledhetetlen Simi, aki később a Honvéddel és az 1955-ben Eb-t nyerő válogatottal halmozta a sikereket

okok miatt – megszűnt. Bár a gárda és az utánpótlás is remekül fejlődött, de az állandó teremgondok, pályahiány, az „albérlet” az átmeneti gimnáziumi tornatermekben bizony alaposan megviselte a szakosztályt. A hetvenes években a Budapest I. osztályú bajnokságban egyre markánsabb szereplő lett a BMTE. Több éves „hontalanság” után a Rózsakerti Általános Iskola tornatermében letek otthonra a kosarasok. 1986-ra NB II-es bajnoki meccsekre is sikerült alkalmassá tenni a termet a HUNGAROVIN segítségével, a csapat pedig feljutott az NB II-be!

A Fonyódi Antal Sportcsarnok átadása új impulzust jelentett a kosárlabdázók életében, megoldódtak a teremproblémák, és egyre acélosabb szurkolótábor kezdett kialakulni a gárda körül.

Álljunk meg itt egy percre: az egykori nagyszerű vezető, Fonyódi Antal imádta a klubot, s főként a labdajátékokat. Az ő áldozatos tevékenysége nélkül a Sportcsarnok talán sohasem, vagy sokkal nehezebben épülhetett volna fel.

A Fonyódi Antal Sportcsarnok felavatása 1988. november 5-án mérföldkövet jelentett az egyesület életében.

De vissza a palánkok világába! Az első csapat Szóráth Emil mester vezérletével egyre csak haladt előre a nemzeti bajnokságban. A 90-es években folyamatosan átszervezték a Nemzeti Bajnokságot. Kialakították az NB I-et, az „elit” mezőny mellett a szintén NB I-nek nevezett B csoportot, amely olykor két alcsoportra oszlott, váltakozó létszámmal. Egy bizonyos: a budafoki fiúk tartósan megkapaszkodtak a csoportjukban, és olyan csapatokkal küzdöttek meg, mint a Salgótarján, a Kaposvár, a Dombóvár, a Debrecen, a Nyíregyháza – amelyek ma is az országos bajnokság legjobb csapatai között szerepelnek, s a Kaposvár később a bajnoki címet is elhódította. Ezen gárdák már a BMTE ellen is légiósokkal, profi státusú játékosokkal álltak fel, ezért nagy teljesítmény a tartós helytállás!

Igazi klasszisokban azért Budafokon sem volt hiány: a felejthetetlen „dobogóp”, Czuhorka Csaba, s a szintén volt csepeli zseniális játékmester Székely „Cinóber” László évekig ragadtatta tapsra a lelkes publikumot. A szakállas harcos, dr.Hegedűs Edömér, a zseniális irányító, Nagyiványi Tamás, a palánk alatti harc mestere, Tuza Zsiga – és hol van még a felsorolás vége?!

Amikor Tóth Károly, a vajkezü spíler tíz triplát süllyesztett el a felsőházi rájátszásban a jobb sorsra érdemes Miskolc kosarába 1994-ben, vagy amikor a TFSE ellen, a volt válogatott szövetségi kapitányt, Ránky Mátyást, az ellenfél mesterét az örületbe kergette ifjabb Banna Valér, Pólik György és Lugosi Gábor egy extázisba hajló hosszabbításban. S amikor a másik „triplakirály”, Várszegi Zoltán – aki a Honvédtól is visszatért a piros-feketékhez – elképesztő, távoli kosaraival demoralizálta a dombóvári csapatot.

Banna Valér és Pólik Gyuri édesapja – a „nagy” Banna a Honvédból és a MAFC ikonja, idősb Pólik György – méltán lehetett büszke fiúkra.

Minőségi változást hozott a Budafoki Kosárlabda Klub megalakulása, majd az OTP Ingatlan Bank szerepvállalása a szakosztály menedzselésében. A kiismerhetetlen Búró Szilárd, Károly Máté, Major Gergely, Tímár Levente, majd a szemtelenül fiatal Laczka István neve

ugrik be. Győzelem Kecskeméten, Nyíregyházán, Siófokon, no és persze a Fonyódi Antal Sportcsarnokban – és mindenhol ott a lelkes szurkolóssereg, az ország bármely szegletében is játsszon a csapat, ott álltak, mit álltak, rekedtre üvöltötték a torkukat a biztatásban a szurkolók.

Szóráth Emil pedig garancia volt a sikerre. Ha kellett, hűvösen elegáns és arisztokratikus, ám ha úgy hozta a játék, latin temperamentummal vezényelte játékosait a küzdelemben. Nem véletlen, hogy távozása után egykori játékosa, a higgadt és megfontolt Ferencz Gábor vette át az első csapat irányítását. Gábor azelőtt az utánpótlásképzésben vállalt feladatot. Igen, az első csapat sikerei jót tettek az egyre terebélyesedő serdülő és ifi korosztályoknak is.

Jelenleg a Budafok az NB II-ben szerepel, a középmezőny tagjaként.

A 2000-es évek közepén és az óta is az NB II-ben csoportjának markáns tagja a BKK. Olyan játékosok alkották akkor az egykori kitűnő játékos, Warvasovszki Károly keretét, mint a „régimotoros” Dürr Edgár, Dudás László, Vizi Balázs, avagy a csapatkapitány, a csupaszív Báder Vilmos, továbbá Zombori Valér és Nagyfi László.

Mindenképpen figyelemre méltó, hogy az elmúlt évtizedben a női kosárlabda is visszatért a Budafok kebelébe. A gárda az úgynevezett regionális pontvadászatban szerepel. Megjegyzendő, hogy a kezdeti lépéseknél a szakmai munkát az egykori kiváló háttvéd, Tuza Zsigmond felügyelte.

A BKK A-csapatát jelenleg az NB II B-csoportjában, a többiek a regionális bajnokságban, a B-csapatot a Budapest Bajnokság B- ill. C-csoportjában láthatják az érdeklődők.

A B-csoportosok csak a Yellow Sun gárdájától szenvedtek vereséget, s szorultak mögéjük. Megelőzték – többek között – a MAFC, a MALÉV KC, az Eötvös KC, s a Budapesti Bikák csapatát is.

A közvetlen utánpótlás csapatok: a juniorok a Budapest B-csoportban, a kadet korosztály szintén a B-csoportban, a serdülők ugyancsak a Budapest B-csoportban szerepelnek.

A Budafoki KK NB I-es csapata

2012 kora nyarán az „A” csapat a „Szuperkupáért” vívott küzdelem-sorozatban az Ultimate Warrior gárdájától még szoros küzdelemben kikapott, ám aztán 79-68-ra legyőzte a Kerék SC, majd 76-62-re a Student KC csapatát.

Budafokon tehát egykoron gyökeret vert a kosárlabda, s – a jelek szerint – megtartotta pozíciót. Jóllehet most a közvetlen második vonal, a profi játékosokkal felálló csapatok utolérése vagy túlszárnyalása nem realitás, ám az utánpótlás képzése, a csoportokban való helytállás, a felfelé áramló fiatalok beépítése fontos feladat. A szakosztály vezetése és edzői azon munkálkodnak, hogy felkészült fiatalokat adhassanak – férfi és női szinten -, fokozatosan előrelépve az egyetemese magyar kosárlabdázás dicsőségére!

Ökölvívó szakosztály: Eb-bronzérmesünk is volt...

Jóllehet a labdajátékok – elsősorban a labdarúgás – mindig a BMTE szívügye volt, más szakosztályok is bontogatták szárnyaikat a kerületben, és az egyesület vezetése örömmel adott helyet e kezdeményezéseknek. A megszállott ökölvívó-rajongó Udvardi János, Perlai Rezső és Bakányi Ferenc vezérletével megalakult a szakosztály, melynek elnöke Wappler Ágoston lett. A Szent István téri iskola tornatermében elkezdődtek az edzések, és noha komoly felszerelési hiánnyal küzdött a szakosztály, Budafok iparosai, kereskedői a klub segítségére siettek, és segítettek, hogy talpon maradjon e versenysport!

Az Attila moziban, a Söracsarnokban, a Törley csarnokban sok hírverő meccset vívtak az öklözők. Az anyagiak hiánya miatt a bajnoki rendszerbe nem neveztek be, ám számos meghívást kaptak a fővárosból és vidékről is. Hazai pályán sokszor a vasárnap délelőtti matinéknak vendégei voltak az FTC, a Mávag, a Vasas, a BRE és a BESZKÁRT versenyzői. Perlai és Bakányi intéző urak gondoskodtak arról, hogy mindig legyen megfelelő versenylehetőség. Udvardi János – elvégezvén az edzői tanfolyamokat és képzéseket – a klub vezetőedzője lett.

A 40-es és 50-es években számos tehetség bontogatta szárnyait a ringben, sőt, 1950-ben a vezetőség (az Ökölvívó Szövetséggel egyetértésben) felnőtt és ifjúsági Budafok-bajnokságot szervezett. 1953-tól a Ganz-Mávagtól érkező Csányi János vette át a szakmai munka irányítását. Heimert Jakab és Simon Gyula 1957-1958-ban magyar válogatott lett, s kétszeres Budapest Bajnoka címmel büszkélkedhetett. A félnehézsúlyú Csabajszy László 1957-ben Európa-bajnoki bronzérmes lett! A tehetséges felnőtt és fiatal öklözőket azonban nem tudta megtartani a szakosztály, elszípkázták őket a tehetősebb klubok. Minden erőfeszítés ellenére a szakosztály 1957 végére megszűnt.

Mindenképpen megemlítendő, hogy az ökölvívók számos kiváló versenyzőt neveltek fel, többek között Mészáros, Rontó, Simon, Szilasi I és II, Szpaszojevics, Juhász és Újvári, akiknek a nevével találkozhattunk az NB I-es csapatbajnoki küzdelmek során, de már más egyesületek színeiben.

Röplabda szakosztály: élt 12 évet

A BMTE 1957-ben alakította meg női szakosztályát Jakab Sándor szakosztályvezető és Haász Ferenc edző irányításával. A csapat a Bp. I. osztályú bajnokság résztvevője volt 1967-ig. Az utánpótlást a helyi üzemek és iskolák adták. A működést azonban nehezítette a teremhiány. Hiába volt a sikeres szereplés a bajnokságban, feljutásra nem lehetett gondolni, és a tárgyi feltételek hiánya miatt a BMTE elnöksége 1969-ben a szakosztály megszüntetése mellett döntött. A csapat tagja volt: Együd Béláné, Erdős Imréné, Haász Ferencné, Hellinger Pálné, Göttl Mária, Kertész Ilonka, Kocsis Imréné, Száke Mihályné, Lukács Jánosné, Mayer Gabriella, Petrillák Gáborné, Valocsay Piroska és Vörös Anna.

Tenisz szakosztály: dicső 80-as évek

1977-ben alakult, ám a versenyszerű működést 1978-ban kezdte meg a BMTE tenisz-szakosztálya a HUNGAROVIN Sörház utcai pályáján. Alapítója Garamvári Vencel, dr. Tagányi Imre, dr. Halmai Róbert, Nóbis Ferenc és Nagy István volt. Garamvári Vencel vállalta a szakosztály vezetését, s a gárda a Budapesti IV.o. csapatbajnokságban indult, s negyedik helyezést ért el. A Promontor utcai komplexum fejlesztésével, a süllyesztett pályák kialakításával, újabb pályák létrehozásával izmosodott a szakosztály. 1981-re már 29 tag és 82 tenisziskolás pattogtatta a labdát a BMTE-ben. Megtörtént az öltözők, fürdők építése, a parkosítás, és folyamatosan nőtt a sportolói létszám. 1980-ban már a III. osztályú bajnokságot is megnyerte a BMTE, majd folytatódott a felemelkedés, és 1982-ben első lettek az I. osztályú bajnokságban is!

1981-ben a szakosztály megalapította a Tenisz HUNGAROVIN Kupát, s 1985-re 50 egyesület több mint 250 versenyzője nevezett e rangos sporteseményre. 1985-ben az egyesület az OB II osztályába jutott és ott a 4. helyen végzett. A tíz gárdából csak egy nem volt dobogós helyen!

1989-ben az NB II-ben szerepeltek sikeresen, majd 1990-ben az NB I alsó ágán a férficsapat. Jól teljesített a tartalékcsoport és a két utánpótlás fiú csapat is. Hidas Imre játékosként, majd edzőként segítette a szakosztályt a szép eredményekhez, ám a privatizáció után megváltoztak az erőviszonyok, a támogatás rendszere is. Az önellátóként funkcionáló, és egyre nehezedő feltételek mellett dolgozó szakosztály utánpótlásképzése megszűnt, 2008-ban a II., 2009-ben a III. vonalban szerepelt a férfi csapat. A felfújható sátor tető lehetővé tette az egész éves pályahasználatot, ám a fenntartási, vezetőségi problémák továbbra is nehezítik az előrelépést a szakosztályban.

Atlétikai szakosztály: Dombi Zétény Sydneyben

A szakosztályt 1980-ban alapították. 1985-ig tömegsport szinten működött. Ebben az évben érkezett Bartha Attila szakedző, volt válogatott, magyar bajnok atléta, aki szemléletbeli változást hozott a szakosztály életébe, elkezdte a verseny-, illetve az élsportra irányuló edzéseket.

Még ebben az évben beérett az első két „gyümölcs” a szakosztály fáján: Hang Péter és Udvardi Leonóra személyében, akik aranyjelvényes atléták lettek, s a serdülő OB-n IV., illetve V. helyezést értek el.

A fa gyökeret vert a hazai atlétika életében, és terebélyesedni kezdett.

Jöttek a gyerekek és az eredmények: Winter Zoltán országos bajnok lett 80 és 300 m gáton 37,2 mp-es országos csúccsal, saját edzője, Bartha Attila csúcsát adta át a múltnak.

Dombi Zétény 100 és 300 m gáton, Virágh Katalin 100 és 200 m-en, 300 m gáton, és a többiek országos bajnoki II. és III. helyezettek.

Kató Gábor távolugrásban 14 évesen 6.49 cm-t, Koma Szilvi 100 m-en, 200 m-en, Tichy Rita 300 m gáton remekelt, Szemes Gábor 100 és 200 m-en, valamint a középtávfutók: Agárdy Gábor, Tóth Péter, Véghelyi Csaba.

1978 és 1994 közötti aranyjelvényes atlétáink:

Udvardi Leonóra (73)

Hang Péter (73)

Nikoletti Márton (69)

Kató Gábor (74) serdülő válogatott

Agárdy Gábor (76)

Szemes Gábor (73) serdülő válogatott

Toman Zoltán (73)

Virágh Katalin (76) serdülő, ifi, junior válogatott

Véghelyi Csaba (74)

Winter Zoltán (73) serdülő, ifi, junior válogatott

Dombi Zétény (74) serdülő, ifi, junior válogatott

Tóth Péter (73)

Tichy Rita (78) serdülő válogatott

Koma Szilvia (78) serdülő válogatott

Tichy Judit (76)

Dombi Zétény 19 évesen a Bp. Honvédhoz került, ahol később fedett pályás Európa-bajnoki III. helyezést ért el a 4x400 m-es váltóban. Részt vett a sydney-i olimpián, s a 4x400-as váltóban elődöntőig jutott.

1985-1995 között a BMTE atlétika szakosztálya az utánpótlás pontversenyben mindig az első 10-ben végzett (160 szakosztály között). Olyan patinás egyesületek társaságában, mint a Budapesti Honvéd, az Újpesti Dózsa, a Vasas, a Debrecen, a KSI.

E kiváló eredmények nem jöttek volna létre, ha a szakosztály mögött nem áll egy olyan szakosztályvezető, mint Piróth Béla, aki 1989-től 2006-ig volt a szakosztály élén. Jó menedzser, egyben mecénás volt. Megteremtette a nyugodt szakmai munka feltételeit: edzőtáborok, felszerelés, versenyztetés.

A fent említett szakosztályvezető kiválása után a BMTE ügyvezető igazgatója, Vizi Sándor támogatásával működhattunk tovább egyesületi szinten.

1995 után törvényszerű visszaesés következett be a szakosztály életében.

Mivel a kiemelkedő képességű ifjúságiak menedzselésére, versenyztetésére az edzőtáborok mellett nem volt idő, miként a fiatalabbak megfelelő szintű edzésére sem. Nem volt megoldott a gyermekedzőkérdés, és így egy teljes generáció kimaradt.

A szakosztály másodvirágzása 2004-től számítható. Újra tehetséges gyermekek jelentek meg a budafoki pályán.

2006-ban újra országos bajnoki dobogósunk volt Dobler Miklós személyében, aki a 300 m-es síkfutásban a III. helyen végzett, mögötte Kiss Róbert IV. volt.

2009-ben Forgács Réka a távolugrásban országos bajnoki III. helyezett volt. Stefán Krisztián ugyancsak a távolugrásban országos bajnoki II. helyezett, válogatott viadalon serdülőként 659 cm-rel országos korosztályos csúcsot ugrott 14 évesen.

2010-ben a fedett pályás országos bajnokságon Lesti Diana II. helyezett 300 m-en, III. hely távolugrásban.

A szabadtéri OB-n ugyanő I. helyezett 300 m-en, IV. helyezett 80 m-en.

2012-ben a fedett pályás országos bajnokságon ismét Lesti Diana I. helyezett 300 m-en és III. helyezett 60 m-en. A dortmundi válogatott viadalon korosztályos csúccsal 300 m síkfutásban 41,34 mp-cel I. helyezést ért el.

2012-ben több gyermekversenyző került fel a serdülők közé, köztük olyan korosztályos ranglistavezető, mint Bartha Előd.

A kiváló serdülők mögött olyan gyermekversenyzők sorakoznak, akik korosztályukban országos ranglistavezetők: Kulcsár Panka 60 m, távolugrás, 300 m, Sólyom Bendegúz 60 m. Ők ketten életük első válogatottságát élhették meg Varsóban, szeptemberben a nyolc nemzet versenyén.

Budafok-Tétény önkormányzata több ízben is elismerte a kis szakosztály és edzője eredményeit, hiszen a szakosztályt, szakedzőjét és két versenyzőjét érdemesnek ítélte arra, hogy Sport 22 díjat adományozzon nekik.

Mindezek mellett pályázatuk sikeres elbírálásával segíti őket a hagyományosan augusztusban tartott edzőtáboruk megvalósításában. Az atlétika alapsportág, a „Sportok királynője” – ezek sokszor hallott szlogenek. Ám Budafokon komolyan gondolják, hogy minőségi fiatal versenyzőket neveljenek ki, olyan műhelymunkával, amely mindenképpen megérdemli az elismerést.

Lovas szakosztály: Manyika paripái

A BMTE fiatal, 2000-től létező szakosztálya a versenysport mellett a fiatalok testedzési igényeit, a tömegsport érdekeit is szolgálja. Tóth László elnök úr, majd 2005-től Magyar Zoltán vezetésével működnek a díjlovagló és távolvogló szakágakban. A kiváló edzők, Tóth László, a díjugratásban Vlaszaty János és Szikra Péter vezetésével komoly sikereket értek el az ifi versenyzők szintjén is.

Bronzjelvényes ifi versenyzők: Murmann Anett, Szabó Zsófia.

Felnőtt III. osztályú sikeres versenyzők: Leé Sarolta, Csövári Linda, Vlaszaty János.

Rendszeres fizető tagokkal rendelkeznek, és a szabadidős lovaglás igen népszerű a szakosztály keretein belül. Jelen vannak a Gádor utcai Általános Iskolában, a Kozmutza Flóra iskolában, hogy már gyermekkorban megszerettessék e nemes sportot.

Évente szerveznek nyári lovastáborokat – idén már a tizenkettediket!

Létrejött a „Lovakért-Lovaglásért Alapítvány”. A fiatal tehetségek 10 éves kortól vesznek részt a díjugrató versenyeken, szép eredményekkel. A Tétény-Dunaparti Lovarda a bázis, ide várják az érdeklődőket vagy versenyezni óhajtókat. A lelkes szervező és vezető, dr. Schütt Margit a szakosztály lelke, a tudnivalók a Facebook közösségi oldalon is megtalálhatók, s keressék a www.lolok.hu oldalt is! A magyar lovas nemzet – állítják sokszor csak a sztereotípiá szintjén. Nos, a BMTE szakosztálya a gyakorlatban is igazolja ezt. Egyre több, főként fiatal lovassal ismerteti meg ezt a nagyszerű sportot, igényes szabadidős tevékenységet!

Olyannyira, hogy Schütt Manyika paripái – Marci, Bogár, Dezső, Ignác, Hélios és a többiek – mára Budafok-Tétény folklórijának szerves részévé váltak.

Dr. Schütt Mária,
a lovas szakosztály lelke

Természetjáró szakosztály: gyalog, szánkón, sítalpon

1970-ben az akkori HUNGAROVIN kebelén belül Demjén József szervezte meg ezt a szakosztályt. Gyorsan népszerű lett, és a 70-es évek közepén Misinszky Mária és Móder Lászlóné irányítása alatt egyre fejlődött a természetjárás, egyre gyarapodott a létszám. A turisztika nem csupán fizikai kikapcsolódást jelentett, de a szellemi megújulás lehetőségét is kínálta!

1983-tól Bulissa Ottóné vezetésével bekapcsolódhattak a Magyar Természetjárók Szövetségének sokrétű programsorozatába. A létszám már a százat közelítette, ami igazán elismerésre méltó. Az évi túraprogramok így már nem csupán hazánk, de a környező országok területére is kiterjedtek, az évszaknak megfelelően voltak szánkó, sí valamint az általános gyalogtúrák is!

Gyermektorna: minden sportág előiskolája

Felmérvén az igényeket, valamint a szülők kívánságait, az egyesület elnöksége, az 5-10 éves, elsősorban kislányok részére működtetett önköltséges alapon gyermektorna szakcsoporthoz. Hetenként egyszer dr. Vadnainé Zsóka néni vezérletével, három korcsoportban folytak a zenés foglalkozások. A Budai Nagy Antal Gimnázium tornatermében tartott zenés „edzések” jó alapot szolgáltatott arra, hogy később a felnövekvő gyermekek sikerrel állhassanak helyt a kemény, kitartást és önfegyelmet, elszántságot igénylő versenysportokban is!

Triatlon Szakosztály

Az utóbbi két évtized világszerte dinamikusan fejlődő, immáron olimpiai sportága helyet követelt magának Budafokon is. Új idők új kihívásokat támasztanak, és a duatlon, majd a triatlon éppen ilyen sportág!

Látványos, dinamikus, jól közvetíthető, világszerte és hazánkban is egyre népszerűbb. A férfi és női szakág versenyeiben egyre többen, több egyesületben mutatják meg magukat hazánkban. Már óvodás korban, az aprók duatlon viaskodásaitól kezdve megszerezhetők az alapok, s később a szakavatott edzők keze alatt pallérozódhatnak a versenyzők. Nem csupán a budapesti, de az országos konkurencia is egyre erősebb! Méltán állítható, hogy napjaink egyik világszerte leggyorsabban elterjedő és egyre népszerűbb sportágában kell helyt állniuk a budafokiaknak. Nézzük hát meg a szakosztály történetét, eddigi eredményeit!

A BMTE triatlon szakosztályának kialakulása

A Budafoki MTE sportegyesület 2001-ben a triatlon szakosztállyal bővült. Bár 2001 szeptemberében alakult meg hivatalosan, mégis komoly sportmúlttal rendelkezik. A KSI-ben 2001 szeptemberéig virágzó triatlon szakosztály működött, amely különböző problémák miatt felfüggesztette működését. Az ott versenyző gyerekeket a Budafoki MTE egyesület befogadta, ezzel lehetőséget adva a kerületben lakó és tanuló diákok, szüleik, valamint az idősebb korosztályok sportolási lehetőségeinek bővítésére.

2004 volt eddig a korosztály legsikeresebb éve. Az elmúlt évben, 2011-ben az ifjúsági országos csapatbajnokságban az I. helyezést, egyéniben előkelő helyet értek el a ranglistán. Meg kell említeni a diákolimpián induló versenyzőik helytállását, a budapesti döntőben a fiúk 1., 2., és 3. helyezését, egy aranyjelvényes lány 3. helyezését, az országos döntőben 7. helyezést elérő csapattagokat, valamint az iskola színeiben

(Budai Nagy Antal Gimnázium) induló lányversenyzők csapatban elért 3. helyét is.

Két ifjúsági versenyző elérte az aranyjelvényes szintet. 2005 és 2007 között is ehhez hasonló szép sikereket értek el a versenyzők mindegyik korosztályban.

A BMTE triatlon szakosztályának vezetője, Traum Zoltán szeniorversenyző is szenvedélyen űzi a triatlon és duatlon sportot. Korcsoportjában szép eredményeket ért el.

A csapat futó- és kerékpáredzője, Bartos György is kiemelkedő eredményeket ért el.

A szakosztály edzéseit többségében a kerületben tartja.

A XXII. kerület 2004-ben új uszodával bővült, így lehetőség adódott arra, hogy itt helyben tartsák az úszóedzéseket.

Jelenleg nagy szomorúságunkra (pénzügyi okok miatt) az úszóedzéseket az érdi Gárdonyi uszodában tartjuk meg. Hétfőtől péntekig minden reggel 5,45 órától 7,00 óráig bérelnek pályát.

Emellett heti két futóedzést (kedd és csütörtök 18. 00 órától) tartanak a Budafoki MTE sportpályáján, és minden vasárnap reggel a Kamara erdőben különböző feladatokkal színesítve a futást. Valamint két kerékpáredzést a környéken, de csak tavasztól kora őszig.

A téli időszakban a Budai Nagy Antal Gimnázium tornatermében erősítenek, nyújtanak, illetve (kikapcsolódásként) csapatjátékokat, labdajátékokat szerveznek egymás között.

A minden hónap utolsó szombatján megrendezendő Törökbálinti Hendikep futóversenyen is részt vesznek a versenyzők.

Minden sportágban található legalább egy edző. Nagyon kevesen értenek több sportághoz, így nagyon nehéz találni olyasvalakit, aki háromból jeleskedne. Jelenleg külön úszóedzőnk van Plagányi Zsolt személyében, akit a vezetőség 2005-ben kért fel, hogy szakmai tudásával

segítse az egyesületet. Futó- és kerékpáredzőt viszonylag könnyű volt találni, mivel Bartos György rengeteg tapasztalatával vállalta ezt a feladatot. Bartos nemcsak edzi, hanem végig is csinálja az edzéseket a jövő nemzedékeivel.

Ha lehetőség nyílik rá, akkor egy évben kétszer, de egyszer biztos, hogy 1-2 hétre edzőtáborba mennek a leendő nagy versenyzők. (Többségében Fadd-Domboriban tartják a táborokat, ahol az év legfontosabb versenyét is rendezik.) Ekkor a sportolóknak napi 2-3 edzést tartanak, hogy szokják meg a környezetet, a távot és az élővizet. Fontosak az edzőtáborok, mivel ilyenkor csak az edzésekre és a versenyre tudnak koncentrálni.

2010-ben több sajnálatos átigazolás miatt a szakosztályból sikeres fiatal sportolók távoztak. Jelenleg elsősorban felnőtt és szenior sportolókkal működünk.

Versenyzőink névsora:

Bartos György
Borenich Gábor
Farsang Ferenc
Fodor Nándor
Forintos András
Haypál Balázs
Hegedűs Zoltán
Józsa Nándor
Kovács Miklós

Lukács Éva
Lukács Istvánné
Szabó Zoltán
Temesi Dániel
Tóth Csaba
Tóth Fanni
ifj. Traum Zoltán
id. Traum Zoltán

Kiss László, a BMTE Santiago Bernabéuja

Aki Santiago Bernabéu volt a Real Madridnak, az dr. Kiss László a Budafoki MTE-nek.

Nincs ebben semmi túlzás, habár a klubot fénykorában – nevezhetjük nyugodtan aranykornak is –, a nyolcvanas évtizedben irányító legendás elnök hevesen elhárítja ezt a megfogalmazást, a tényekkel felesleges hadakozni. A labdarúgó-csapat ugyan a hetvenes években – Esterházy Márton, Jakab János, Noskó Ernő, Tóth Kálmán, Vizi Sándor, Horváth László és még sokan mások – élte legsikeresebb időszakát, de a nyolcvanas évek vége felé újból visszakerült a második vonalba, s ami még ennél is fontosabb, a mindenki által csak „kiszlaciként” ismert és szeretet elnök regnálása idején épült fel a Fonyódi Antal Sportcsarnok is.

Dr. Kiss László ma a család leányfalui nyaralójában éli a nyugdíjasok békés életét, ott szólaltattuk meg az egykori sport- és cégvezetőt. Azt mondják, a leányfalui kertben minden fűszál a megfelelő szögben áll, ugyanaz a rend és tisztaság jellemzi az objektumot, mint annak idején a HUNGAROVIN Részvénytársaságot vagy a BMTE Promontor utcai sporttelepét a „kiszlacis” időkben.

„1978 és 1989 között voltam a BMTE klubelnöke, de a történetet sokkal korábbról kell kezdenem – idézi fel a hősi időket a klub legendás első embere, akit nyugodtan hasonlíthatunk Santiago Bernabéuhoz, a Real Madrid világhírű „presidentéjéhez”, természetesen a budafoki dimenziókban. – 1959-ben kerültem az Állami Pincegazdasághoz, borsodi srác vagyok, nem tősgyökeres budafoki, de 36 évet itt töltöttem a cégnél, és később a klubnál, tehát budafokinak vallom magam. Szóval, pénteken megkaptam a diplomámat, és hétfőn már Budafokon voltam, az Állami Pincegazdaságnál. Három hónapig a pincében dolgoztam a diplomámmal, ki akartam próbálni azt is, de három hónap után megtettek üzemvezetőnek. Hát így indult a karrierem a vállalatnál...”

Budafokon régi tradíció volt, már az ötvenes évektől számítva, hogy az Állami Pincegazdaság – a HUNGAROVIN jogelődje – volt a BMTE „bázisvállalata”.

„Nálunk dolgoztak a BMTE játékosai, azt persze idézőjelben tessék érteni, hogy dolgoztak, de akkoriban ez volt a módi. A jobbszélsőnk TMK-lakatos volt, a balösszekötő targoncás, és így tovább. A vezérigazgatónk, egyszersmind elődöm a klubelnöki székben, dr. Halmai Róbert csodálatos ember volt, nála kezdtem dolgozni a Kossuth Lajos utcában, az Állami Pincegazdaságnál, ő már akkor a BMTE elnöke volt. Ilyen kollégáim voltak: Schneider Karcsi, Hellinger Pali, Rácz Sanyi, ezek a legendás játékosok mind, mind a „borosoknál” dolgoztak.”

Kiss László egy olyan legendás sport- és gazdasági vezetőtől vette át a váltóbotot, akiről még a mai napig is elérzékenyülve beszélnek az idő budafokiak – többek között e sorok írójának édesanyja is –, Dr. Halmai Róberttől, aki már nyugdíjasként is mindig kiköszönt gépkocsija ablakán, ha az Állami Gazdaság valamelyik régi dolgozója mellett haladt el az utcán.

„Valójában nem is arról volt szó, hogy kijelölték az Állami Pincegazdaságot a BMTE bázisvállalatának, ez szinte magától értetődő, természetes folyamat volt. Halmai doktor imádta a sportot, akkor is támogatta volna a BMTE-t, ha ez nem lett volna pártfeladat. Amikor átkerült az exportvállalathoz, a HUNGAROVIN-hez, és ott lett igazgató, én is követtem a mentoromat, s később tulajdonképpen megörököltem tőle mindkét – a vezérigazgatói és az elnöki – pozíciót. Akkoriban már nemcsak támogattuk az egyesületet, hanem a vagyont is mi kezeltük. Mi fordítottuk meg a futballpályát – Halmai elnök úr regnálása idején –, s az én elnökségem idején épült fel a Fonyódi Antal Sportcsarnok is, no meg a teniszpályák is, habár a XXII. kerületi tanácstól segítséget kaptunk a telek-kisajátításokhoz.”

A sportcsarnok építése a klub életének egyik legnagyobb volumenű vállalkozása volt.

„Negyvenmillió költségvetéssel indult az építkezés, aztán mire elkészültünk, már ötvenmilliós volt a számla. De az az igazság, olyan eredményesen működött a nyolcvanas-kilencvenes évek fordulóján a HUNGAROVIN, hogy ki tudtuk gazdálkodni ezt az akkoriban hatalmasnak számító összeget. Annyi volt a munka – hála Istennek –, hogy kilenc héten keresztül 14 órás műszakban dolgoztak az asszonyok a palackozóban, de jól is tudtunk fizetni! 1988-ban 13. havi fizetést is fizettünk, sőt, 1989-ben tizennegyedik havit is! A bevételeinkből fizettünk mindent, a csarnok építését is. Olyan szinten összeforrt, egybefonódott a HUNGAROVIN és a BMTE, hogy vittem magammal az egyesület elnökségébe a főkönyvelőnket, a gazdasági igazgatót és a szakszervezeti titkárt is, mindent el tudtam fogadtatni a cégnél, ami a BMTE érdekeit szolgálta. Szóval, ha aranykornak nevezzük ezt az időszakot, az nem az én érdemem volt, hanem a cégé, amely virágzott, szárnyalt! Ehhez ilyen ideális gazdasági háttérre volt szükség.”

Kiss László elmondása szerint a remek gazdasági háttér önmagában kevés lett volna ehhez a sikertörténethez.

„Ennek a klubnak – amely nem véletlenül érte meg a századik születésnapját – patinája van, annyi benne a tősgyökeres budafoki... A maiak és a régiek is mind szenvedélyes lokálpatrióták! Dobesch Gyula, a legendás játékos és edző, Schneider Karcsi, Haász Sándor. Vizi Sanyi, a jelenlegi ügyvezető elnök, akit játékosként vinni akart a Csepel, de ő maradt, és azóta is a hátán viszi az egyesületet. A rend, a tisztaság, a jó szellem uralkodik a Promontor utcai sporttelepen, csak be kell nézni a kapun, ilyen klub nincs még egy Budapesten. De említhetném a többi szakosztályt is, Dörflinger Karcst, aki a kosárlabda-szakosztályt vette a hátára, vagy Munkácsi tanár urat, aki beindította az atlétikai szakosztályt. Nevelő egyesület volt és ma is az a BMTE. Elmennek a tehetségek tőlünk, de se baj... A Bánkúti fivérek – innen kerültek annak idején a Dózsába, az Egerbe, az MTK-ba, vagy még régebben, Zakariás József, aki az MTK-ban lett világhírű. S a remek szellem bizonyítéka, hogy megannyi idősebb, a karrierje vége felé haladó neves labdarúgó nálunk fejezte be pályafutását:

Noskó Ernő az Újpesti Dózsából, Horváth László, Tepszics Ignác, Rubold Peti a Fradiból, és reggelig sorolhatnám.”

A BMTE-nek legendásan jó a kapcsolata a Ferencvárossal, de Dr. Halmai idején a Vasassal is ilyen volt.

„Jómagam hosszú évekig a Ferencváros labdarúgó-szakosztályának elnökeként is tevékenykedtem, a budafoki klubelnökséggel párhuzamosan – törvényszerű volt a jó kapcsolatok ápolása a két klub között. Itt, Budafokon sohasem arra törekedtek, hogy hajszolják az eredményeket. Nálunk fekete pénz nem volt, bunda nem volt, mindent le kellett könyvelni, egyszerűen nem lehetett volna csalni. Dr. Halmai Róbert szelleme engem kötelezett. És dr. Fonyódi Antalé, aki ugyanolyan ikon volt – méltó megemlékezés, hogy róla neveztek el a csarnokot.”

Ne adja Isten, hogy a közeljövőben bekövetkezzék, de egyszer majd dr. Kiss László, a klub történetének egyik legnagyobb elnöke nevét is meg kell örökíteni a Promontor utcában!

Micsoda száz év volt!

Isten éltesse a BMTE-t!

Szeptember 28-án, ezen az alkalomhoz illően napsugaras, már-már nyáriasan verőfényes napon, Orbán Viktor miniszterelnök jelenlétében tartotta centenáriumi közgyűlését a Budafoki Munkás Testedző Egyesület a Promontor utcai Fonyódi Lajos Sportcsarnokban.

Ott volt mindenki, aki a százéves „kis-nagy klub” veretes történetében szerepet játszott, s természetesen még az élők sorában volt – sajnos, a jeles napot már nem érthette meg a szó szerint is legnagyobb budafoki, **Simon János**, az 1955-ös Európa-bajnok magyar kosárlabda-válogatott legendás centerje. Eljött azonban, és magas kitüntetést kapott **Dörflinger Károly**, „Simi” egykori játékos- és harcostársa, és természetesen a budafoki labdarúgás elmúlt évtizedének nagyjai is.

Az ünnepségen megjelent **Orbán Viktor** miniszterelnök, s a díszvendégek között köszönthettük Risztov Évát, londoni olimpiai bajnok hosszútávúszónkat.

„A BMTE nem pusztán sportolók összessége, hanem közösség” – ezekkel a szavakkal és az erre rímelő bibliai „élet sója” hasonlattal nyitotta meg az ünnepséget **Németh Zsolt** külügyi államtitkár.

Soós János, az egyesület elnöke négy nagy korszakra osztva idézte fel az elmúlt száz évet. Úgy vélte, a legnehezebb az utolsó negyedszázad volt, amikor a 90-es évek elejének zavaros viszonyai miatt kis híján bekövetkezett az összeomlás. – „Ezt csak a kitartó összefogás akadályozta meg, ez jellemezi ma is a budafokiakat, ezért lesz jövő” – mondta.

„A privatizációs olvasztótégelyből mentették ki a BMTE-t” – idézte a közelmúltat, egyben méltatta Soós János tevékenységét **Szabolcs Attila** polgármester, aki kifejtette: a kerületi sportélet zászlóshajója az egyesület, és jelzője annak az eltervezett iránynak, amelyet 1998-ban megfogadtak.

„Vigyázunk a költségvetés egyensúlyára, nem zárunk be iskolát, és minden erőnkkel a kerületi sportélet támogatását tartjuk szem előtt” – emlékeztetett a kerületi vezetőség alapelveire Szabolcs Attila.

Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke

Szabolcs Attila, Budafok-Tétény polgármestere

A dél-budai sport talán utolsó fellegvárában a száz év alatt olyan legendás labdarúgók nevelkedtek, illetve fordultak meg, mint **Zakariás**

József, az Aranycsapat balfedezete, kortársa, Csordás Lajos, a későbbi évtizedekben **Noskó Ernő**, **Mezey György**, **Verebes József**, **Kapitány Sándor**, **Vizi Sándor** – a jelenlegi ügyvezető elnök –, **Esterházy Márton**, **Jakab János**, **Tepszics Ignác**, **Mörtel Béla**.

Edzőként, sportvezetőként a magyar labdarúgás halhatatlan szakemberei – **Sebes Gusztáv**, **Mészöly Kálmán** – szolgálták a BMTE-t, de talán mind közül a legnagyobb a budafoki futball legendája, a klubért fél évszázadon át szakadatlanul tevékenykedő, a szeptember 28-i ünnepségen kitüntetett **Dobesch Gyula** volt.

A valaha volt legnagyobb magyar kosárlabdázó, Simon János, a két éve elhunyt feledhetetlen Simi is innen indult az Európa-bajnoki dobogó legfelső fokáig vezető útjára.

„A BMTE a magyar sport és az utánpótlás-nevelés megkerülhetetlen pillére – mutatott rá beszédében a miniszterelnök. – A kisegyesületek nélkül nincsenek nagyok sem! Isten éltesse a BMTE-t!”

Az ünnepi közgyűlésen **Orbán Viktor** miniszterelnök a Magyar Érdemrend Lovagkeresztje (polgári tagozat) kitüntetést adományozta:

Dobesch Gyulának, a BMTE elnökhelyettesének, egykori legendás labdarúgójának és edzőjének Budafok sportéletében betöltött, több mint fél évszázados példamutató szerepéért;

Dr. Dörflinger Károlynak, a Budafoki Kosárlabda Klub volt elnökének a sportágban végzett hatvanéves munkájáért;

Dobesch Gyula, a legendás labdarúgó és edző kitüntetése

Dr. Soós János átveszi a kitüntetést

Karsay Ferenc alpolgármester elismerése

Dörflinger Károly, a budafoki kosárlabda halhatatlanja

Vizi Sándor, aki nélkül a BMTE nem lenne BMTE

Vizi Sándor meghatottan fogadja a közösség tapsát

Karsay Ferenc kerületi alpolgármesternek a helyi közösség szolgálatában végzett munkájáért;

Dr. Soós Jánosnak, a BMTE elnökének, a Hungarovin volt vezérigazgató-helyettesének több évtizedes szolgálatáért Vizi Sándornak, a BMTE ügyvezető elnökének a helyi civil közéletben, így a sportegyesületben végzett kiemelkedő tevékenységéért.

Jakab János számolatlanul ontotta a gólokat

Schütt Mária, a lovas szakosztály lelke

A Magyar Labdarúgó Szövetség elismerő oklevelét

Nagy Károly, a labdarúgó szakosztály korábbi vezetője és

Sárközi Lőrinc, a labdarúgócsapat korábbi vezetője vette át Dunai Antaltól, az MLSZ alelnökétől.

A BMTE aranyérmét

dr. Kiss László, az Állami Pincegazdaság és a Hungarovin nyugalmazott vezérigazgatója az egyesület korábbi elnöke,

a BMTE ezüstérmét

Bartha Attila, az atlétikai szakosztály vezető edzője,
Czaier György, a labdarúgó szakosztály korábbi elnöke,

Ferenc Gábor, a Kosárlabda Klub elnöke,

Hidas Imre teniszedző,

Jakab János, az egyesület volt labdarúgója,

Jáki László, a teniszszakosztály vezetője,

Kapitány Sándor technikai vezető,

Mészöly Kálmán volt vezetőedző,

Piróth Béla, a BLC elnöke,

Schütt Margit, a Lovakért és Lovaglásért Alapítvány elnöke,

Traum Zoltán, a triatlon szakosztály vezetője,

Vlaszaty János, a lovas szakosztály tagja, bíró vette át **Soós Jánostól** és **Vizi Sándortól**.

Vlaszaty János, a lovarda vezetője

Sárközi, a BMTE legendája

Kiss László annak idején a Hungarovin vezérigazgatójaként volt a BMTE elnöke

Csoportkép az ünnepelekkel

A centenáriumi emlékérem

A jubileumi közgyűlést a **Csemetekert Tagóvoda** apróságainak és a **Kolonics György Általános Iskola** diákjainak műsora színesítette. Záróeseményként a kispályás labdarúgó mérkőzésen mérte össze erejét a Parlament válogatottja a BMTE öregfiúk csapatával, mely a budafokiak győzelmével zárult.

A kicsinyek vették át a terepet

A cseméték látványos bemutatója

Bácskai János és
Kralik Tibor

Budafoki akció

A BMTE öregfiúk csapata

Az országgyűlés válogatottja

Kezds előtt

Orbán Viktor: Kis klubok nélkül nincsenek nagy klubok!

Orbán Viktor szerint a kormány célja, hogy öt éven belül a mai 9 százalékról 20 százalékra, tíz éven belül pedig 30-35 százalékra emelje az aktívan, hetente legalább kétszer fél órát sportoló magyar lakosok számát. A miniszterelnök erről a Budafoki Munkás Testező Egyesület (BMTE) megalakulásának századik évfordulója alkalmából tartott rendezvényen beszélt, hangsúlyozva, a kormány még az ősszel kidolgozza a nem látványcsapatok új támogatási rendszerét. Nos, így is történt, október végére elkészült az úgynevezett nem-látványcsapatok finanszírozási szisztémájának, a TAO-ból történő részesülés elveinek kidolgozása.

A kormányfő hangsúlyozta, azt szeretnék, hogy a fiatalok és az egész magyar társadalom többet mozogjon, rendszeresebben sportoljon. Mint mondta, ezen cél elérésének kiemelten fontos lépése volt a mindennapos testnevelés bevezetése az iskolákban idén szeptembertől. A gyerekek testmozgására óriási szükség van, mivel a felmérések szerint hazánk az EU négy legkevesebbet sportoló nemzete között van, a fiataloknak pedig mindössze 38 százaléka végez rendszeres testmozgást – fejtette

ki Orbán Viktor, aki szerint ezen mindenféleképpen változtatni kell, amiben szerinte a BMTE-hez hasonló sportegyesületek lehetnek a legfőbb szövetségesei a kormánynak.

A miniszterelnök szólt arról is, hogy miközben egész Európában súlyos gazdasági válság van, addig *„Magyarországon arról szólnak a hírek, hogy olimpikonjainkat tisztességesen elismerjük, bevezetjük a mindennapos testnevelést, létesítményeket építünk és sportot támogató új adórendszert vezetünk be”*.

Orbán Viktor külön kitért az új társasági adókedvezményre, amelyet az úgynevezett látvány-csapatsportágakban lehet igénybe venni. Tájékoztatása szerint a legnépszerűbb amatőr és utánpótláscsapatok eddig több mint 33 milliárd forintot használtak fel 1550 sportfejlesztési program keretében, az ország 3150 településéből pedig 744 helyen

éltek ezzel a lehetőséggel. A kormányfő kijelentette, még idén ősszel kidolgozzák azt az új támogatási rendszert, amelyet az öt látványsportágon kívüli egyesületek is igényelhetnek.

Orbán Viktor beszédében hosszasan méltatta a budafoki sportegyesületet, mint mondta, a kisebbek iránt érzett tisztelet hozta a rendezvényre, hiszen szerinte a kisebb egyesületek tartják vállukon az egész magyar sportot.

„Kicsik nélkül, szertárosok nélkül, intézők nélkül, takarítók nélkül, vagy a szerelést mosó asszonyok nélkül nincsenek magyar olimpiai bajnokok” – fogalmazott. Elmondta, a BMTE sporttelepén száz év és a magyar sport aranykora tekint ránk vissza, itt játszott ugyanis például Zakariás József, az aranycsapat tagja,

Dr. Soós János klubelnök fogadja Orbán Viktor miniszterelnököt

Mezey György korábbi labdarúgó szövetségi kapitány és itt kezdte pályafutását az 1955-ben Európa-bajnok Simon János kosárlabdázó is.

A miniszterelnök beszéde elején külön köszöntette az ünnepségen szintén megjelent Risztov Éva olimpiai bajnok hosszútávúszót, akiről azt mondta, Londonban olyan győzelmet aratott, amelyet „soha életünkben nem láttunk még”.

Az alábbiakban szöveghűen közöljük Orbán Viktor miniszterelnök ünnepi beszédét

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim!

Többen beszéltek arról, hogy örültek, hogy el tudtam fogadni ezt a meghívást. Engedjék meg, hogy elmondjam Önöknek, hogy nagy örömmel jöttem ide, Önök közé, és bevallom, rosszul is esett volna, ha nem hívnak meg erre az eseményre. Engedjék meg, hogy külön is köszöntsem Risztov Évát, aki itt van a körünkben. Ez azért is tűnik indokoltnak, mert vagyunk itt néhányan, akik lehúztak néhány évtizedet a magunk színvonalán különböző öltözőkben, és láttunk már sok mindent sportpályákon, de olyat, amelyet ő tett, ahogyan ő nyert, olyat még soha életünkben nem láttunk. Sőt, azt gondolom, csak nagyon kevés magyar láthatott. Úgyhogy, kedves Éva, mindannyiunk nevében szívből gratuláljak Önnek.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Mindig megtisztelő feladat, ha a magyar sport veteránjait köszönhetjük, bár az igazat megvallva mindannyian szeretnénk olyan életerős vagy kirobbanó formában lenni 100 évesen, mint az idén centenáriumát ünneplő BMTE. Ha az egyesület történetére tekintünk, akarva akaratlanul a Régi idők focija című filmklasszikus jut az eszünkbe. Az egyesület egyidős a Békéscsabai Előre FC-vel vagy a BKV Előre SC-vel, de ugyancsak száz éve alapították a brazil Santost vagy éppen az olasz

Modenát. Az egyesület megalapítása szorosan egybekapcsolódik a magyar sport és a magyar futball hőskorszakával, ami sokat elárul a magyar sport karakteréről is.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az emberiség már az ókorban rájött, hogy a sportnak nemcsak a fizikai állóképesség kialakításában van kiemelt szerepe, hanem a nevelésben is, hiszen kitartásra, bajtársiasságra és győzni akarásra nevel, ráadásul közösségteremtő erővel bír. Így történt ez itt, a XXII. kerületben is. Létrejött egy olyan közösség, melynek kitartó, harcos, küzdőképes kultúrája a Budafoki Munkás Testedző Egyesületet a magyar sport és utánpótlás-nevelés megkerülhetetlen és érdemes tagjává emeli. Ami hiányzott anyagiakban, azt pótolták lelkesedéssel, elszántsággal, kitartással és a sport iránti alázattal. Az egyesület alakulásakor, ha jól olvasom az egyesület történetét, csupán egy legelő állt rendelkezésre, és bizony a csapat története során sokszor kellett telephelyet változtatni, új pályát keresni, leginkább anyagi megfontolásból. De mint a klasszikus film Minarik Edéje, mindig akadtak olyan sport iránt elkötelezett szakemberek és futballisták, akik dacolva minden körülménnyel, hajlandóak voltak újra és újra talpra állni, tovább folytatni

Vizi Sándor ügyvezető elnök kíséri Orbán Vikort

azt a hagyományt, amit a budafok-tényiek a Budafoki Munkás Testedző Egyesület alapításakor megteremtettek. Száz év távlatából elmondhatjuk, hogy erőfeszítéseik nem voltak hiábavalóak.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim!

Ha körbenézünk, száz év és a magyar sport aranykora tekint ránk vissza. Itt játszott Zakariás József, az Aranycsapat legendája, ebben a szerelésben futballozott aktív játékos korában Mezey György tanár úr, egykori szövetségi kapitányunk is, és itt kezdte pályafutását Simon János, az 1955-ben Európa-bajnok magyar férfi kosárlabda-válogatott center is. Ez a patinás névsor már önmagában bizonyíték arra, a BMTE megalapítása óta minden nehézség ellenére egy sikeres vállalkozás. A klub sikerrel vitte tovább azt a hagyományt, melyet a gyakran spártai körülményekkel is sikeresen megküzdő egyesületalapítók teremtettek. Az imént felsorolt eredmények igazolják hitünket, elszántságukat, rátermettségüket és tenni akaratukat. Ez a hagyomány fontos része a magyar sport történetének, és bízhatunk benne, hogy sokáig így is marad majd. Örömteli, hogy Budafokon jelenleg is élénk sportélet zajlik. Olvasom, hogy a labdarúgás mellett kosárlabda, atlétika, triatlon, tenisz, sőt lovas szakosztály is működik, és ezekben a sportágakban az egyesület több száz fiatalnak biztosít sportolási lehetőséget.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Elnök Úr!

A kormány egyik célja, hogy elérje, hogy a fiatalok és – ha lehet – az egész magyar társadalom többet mozogjon, rendszeresebben sportoljon. Az a célunk, hogy öt éven belül a mai – jól hallják! – 9 százalékról 20 százalékra, tíz éven belül pedig 30-35 százalékra emeljük az aktív sportmozgást végző, hetente legalább kétszer fél órát sportoló magyar lakosok számát. Hogy ezt a célt elérjük, kiemelt fontosságú lépés volt a mindennapos testnevelés bevezetése ez év szeptemberétől. A magyar gyermekek testmozgására óriási szükség van. Képzeljék el, hogy a fölmérések arról szólnak, hogy hazánk tagja az Európai Unió négy legkevesebbet sportoló nemzetének,

és a fiataloknak mindössze 38 %-a végez rendszeres testmozgást. Ezen mindenképpen változtatnunk kell, és az ilyen sportegyesületek, mint az Önöké, lehetnek a kormány legfőbb szövetségesi ebben.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Miközben egész Európában válság, súlyos gazdasági válság van, Magyarországon arról szólnak a hírek, hogy olimpikonjainkat tisztességesen elismerjük, bevezetjük a mindennapos testnevelést, létesítményeket építünk, és sportot támogató új adórendszert vezetünk be. Az új társasági adó éves szinten azt jelenti, hogy több tízmilliárd forint áramlik a legnépszerűbb amatőr és utánpótlás csapatsportokba. A társasági adókedvezményről, a taóról elmondható, hogy eddig a sportegyesületek maguk több mint 33 milliárd forintot vettek igénybe 1.550 sportfejlesztési program keretében. Magyarországon, mint ahogyan azt többen is tudják, összesen 3.150 település létezik, és ebből 744 település lehívott ebből a lehetőségből, és a sporttal valamilyen szinten foglalkozik. Hamarosan tető alá hozzuk a többi sportág, tehát az öt látványsportágon túli többi sportág támogatásának új rendszerét is. Ez még idén ősszel megszületik.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Ezért is gondoltam úgy, hogy a magyar miniszterelnöknek – túl azon, hogy szívesen jön – kötelessége is, hogy itt legyen az Önök egyesületének 100 éves alapítási évfordulóján. Nem egy profi szervezethez, nem egy profi sportszervezethez jöttünk, nem is létesítményt adunk át, csak a tisztelet hozott ide bennünket. A kicsik, a kisebbek iránti tisztelet. Mert a kisebb egyesületek nélkül nincsenek nagyobbak sem. A kis egyesületek tartották és tartják vállukon az egész magyar sportot. Kicsik nélkül nincsenek olimpiai bajnokok.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Kicsik nélkül, szertárosok nélkül, intézők nélkül, takarítónők nélkül, szerelést mosó asszonyok nélkül nincsenek magyar olimpiai bajnokok

sem, ezért egész Magyarország, az egész magyar sport köszönettel tartozik az Önök sportegyesületének.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A sport iránti kormányzati erőfeszítésekben példa lehet számunkra az Önök egyesülete. Ez az egyesület megmutatta, hogyan lehet sikeresnek lenni változó történelmi körülmények közepette. Így Önök túléltek a világháború viszontagságait, a szocializmus évtizedeit, majd a rendszerváltás utáni bizonytalanságot is. Tette ezt az Önök egyesülete úgy, hogy közben a tevékenységek köre bővült, az utánpótlás-nevelésben pedig rendre újabb és újabb tehetségekkel örvendeztette meg a magyar sportot.

Ennek fényében, elismerve az Önök munkáját engedjék meg, hogy a Budafoki Munkás Testedző Egyesületnek legalább akkora sikereket kívánjak az elkövetkezendő száz évre, mint amilyenekkel a klub jelenleg is büszkélkedhet. A budafoki sportolók számíthatnak a kormány támogatására. Isten éltesse a Budafoki Munkás Testedző Egyesületet! Hajrá Magyarország, hajrá magyarok, hajrá Budafok!

Az ünnepi műsor az Egyesített Óvoda és a Kolonics iskola közreműködésével tartott bemutatóval folytatódott és a Parlamenti válogatott – BMTE kispályás labdarúgó mérkőzéssel zárult.

Orbán Viktor gratulál

Bajnok akartam lenni

A Városháza Online interjút közölt a centenáriumi ünnepségen megjelenő Risztov Évával, a londoni olimpia hosszútávúszó bajnokával.

Risztov Éva a BMTE százéves jubileumi ünnepségének díszvendége volt. Meseszerű történet az övé. Hétéves kora óta nem volt kétséges a számára, hogy meglesz az olimpia arany, csak ez lebegett a szeme előtt. A hosszútávúszók tíz kilométeres számában rajt-cél győzelmet aratott, egy egész ország szurkolt érte az utolsó métereknél, amikor álma megvalósult. Risztov Éva lapunknak elárulta, mit érzett a verseny alatt és azt is, mi a recept arra, hogy gyermekeinket elmozdítsuk a tévé, a számítógép elől. Az olimpiai bajnok sportolóval a BMTE százéves jubileumának ünnepségén készítettünk interjút, ahol **Soós János** egyesületi elnök meghívására, díszvendégként volt jelen.

– *Soha nem volt kétségem, hétéves korom óta csak az olimpiai bajnoki cím lebegett a szemem előtt* – nyilatkozta lapunknak Risztov Éva, a BMTE

Risztov Éva úszó olimpiai bajnok is eljött az ünnepségre

centenárium ünnepi közgyűlésének díszvendége. Szerinte „*a mai világban nem semmi*”, hogy egy klub megéri a századik születésnapját.

– Egy nemzet üvöltött az utolsó métereknél, miközben a hosszútávúszók tíz kilométeres számának közvetítését nézte. Olyan ismerőseim vallották be hümmögve, hogy extázisban szurkoltak, akik általában nem sokra becsülik a sportot. Ön mit érzett?

– *Hú...! A versenyen én is szinte átlényegültem, az összpontosítás és az erőkiadás mindent visz. Azóta egy másik szakasz kezdődött. Mindenkinek ezt kívánom, aki sportolóként rajthoz áll. Ez a szeretet és figyelem legalább olyan örömforrás, mint az olimpiai arany.*

– Arrébb húzódtunk a nyüzsgő tömegtől, mert minden budafoki önnel akar beszélni. Hogyan került a jubileumi közgyűlésre? Esetleg van valami kötődése a kerülethez?

– *Igazából nincs. Soós János hívott, és amikor megtudtam, hogy egy százéves egyesület szülinapjára invitál, örömmel mondtam igent. A mai világban nem semmi, hogy egy klub megéri a százéves kort, ráadásul, ahogy látom, nemcsak éppen hogy léteznek, hanem tele van élettel.*

– Itt csaknem ezren gyűltek össze. Több száz gyerek űzi a sportot. Ez a jövő záloga. Ha már a gyermekekről esett szó, ön szerint hogyan lehet őket a sportolás felé noszogatni? Megannyi kényelmes lehetőség: tévé, számítógép, okostelefon...

– *Nehéz ügy, de ha a saját dolgaimból indulok ki, van egy egyszerű képlet. Aki nem tud úszni, ne menjen a víz közelébe. Ha meg elindul az úton, legyen körülötte olyan segítő, edző vagy bárki, aki tovább biztatja.*

– Önnél mikor jött a döntés, hogy az úszás, a sport az első, és nincs mese, csinálja, ameddig lehet?

– *Ez szinte meseszerű, de igaz. Hétéves koromban elhatároztam, hogy bajnok akarok lenni. Az lebegett a szemem előtt, hogy olimpiai bajnok leszek. Nem vicc, tényleg! És az álmod megvalósult.*

Sengel Ferenc

„Lovagkor” Budafokon

A Városháza Online riportere megszólaltatta Budafok sportjának kétlegendás alakját, Vizi Sándor ügyvezető elnököt és a labdarúgó-csapat egykori játékosát, edzőjét, szakosztályvezetőjét, Dobesch Gyulát.

Dobesch Gyula és Vizi Sándor vallott a BMTE titkairól és a budafoki szívről. A centenáriumát ünneplő BMTE több élő legendája lovagkeresztet vehetett át Orbán Viktor miniszterelnöktől.

Interjúorozatunkban a kitüntetetteket faggattuk. Elsőnek Vizi Sándor, az egyesület ügyvezető elnöke és Dobesch Gyula egykori játékos, edző, szakosztályvezető idézik a múltat.

– Nem kerek asztalnál ülünk, de lovagok társaságában. Az egyesület száz éve alatt senki nem kapott ilyen magas rangú állami kitüntetést Budafokon. Tegyük a szívükre a kezüket! Tudták előre?

Vizi Sándor: – *Hát nem... De ne legyünk már álszentek: a józan paraszti ész azt diktálta, hogy ha a miniszterelnök jön, biztos kap valaki valamilyen komolyabb elismerést. De, hogy lovagkeresztet, és ennyien, hát ezt álmomban sem gondoltam. Egyébként meg az elmúlt 100 év alatt olyan sokan dolgoztak az egyesületért, hogy a kitüntetetteken keresztül a teljes közösség belépett a „lovagkorba”. Én meg... Jókor voltam jó helyen.*

Dobesch Gyula: – *Engem nagyon meglepett, mert, őszintén szólva, az elmúlt évtizedekben néha hullámozott bennem némi keserűség. Különösen mostanában, amikor visszavonultam. Tudja, ez a mór esete. Megtette a kötelességét, aztán mehet. Most viszont nagyon jólesett, hogy elismerték az itt töltött éveket, mert voltak ebben olyan korszakok is, amikor vért izzadtunk, hogy másnap is legyen egyesület. Annyi biztos, hogy 1990 óta tucatjával tűntek el nagy múltú klubok.*

A BMTE azonban a legvadabb időkben is állta a sarat. Hogyan kerültek el az elmúlt évtizedek darálóját? Mi a titok?

Vizi Sándor: – *Én éppen a rendszerváltozáskor kerültem a vezetésbe. Jött a privatizáció, majdnem raktár, telephely vagy kiparcellázandó terület lettünk. Ekkor az elnökünk észbe kapott és elkezdett talpalni. Kiharcoltuk, hogy a létesítmény alapítványi tulajdonba kerüljön és a BMTE lehessen a működtető. Nem vihették a sporttelepet. 1998 az újabb fordulat, amikor az önkormányzat átvállalta, és azóta is vállalja a közműdíjakat. E nélkül már rég beadtuk volna a kulcsot. Jó, ha mindenki tudja, hogy a kerület áldozatvállalása nélkül lepukkant valami lenne a BMTE-központ, a budapesti sportélet egyik gyöngyszeme. Esetleg lakópark virítana a focipályák helyén.*

Dobesch Gyula: – *Óriási szerencsénk, hogy megszállott emberek dolgoztak itt. Vezetőként Fonyódi Antal, a borosoktól Halmai Róbert, Kiss László, vagy edzőként Sárközi Lőrinc. A szakmai stáb még akkor is példamutatóan végezte a munkáját, amikor egy fillért sem kaptak. Aztán itt voltak a helyi kisvállalkozók, akik akkor sem hagytak cserben minket, amikor tényleg nem sokat ért a csapat. A nagyobb szponzorok jöttek-mentek, voltak közöttük önzetlen támogatók, akiknek sokat köszönhetünk, a többiekről nem érdemes beszélni.*

Mindketten ős-budafokiak. Evezzünk a múlt vizén. Melyek a legszebb és a legrosszabb emlékek?

Vizi Sándor: – *Mondok kettőt az egyben. Két éven keresztül megadatott, hogy egy olyan csapatban focizhattam, amelyet csak a külső nyomás akadályozott meg abban, hogy felkerüljön az NB I-be. Mindenkit vertünk, de az akkori támogatónk finoman jelezte az MLSZ-nek, nem tudja vállalni az első osztállyal járó anyagi terheket. Ezért – bár ott lett volna a helyünk – kiszorítottak. Szóval, csoda volt, amit csináltunk, de átverték minket. Ennél szebbet és borzalmasabbat el tud képzelni? A maiak alig hiszik el. Gyakran volt olyan, hogy ha egy szurkoló öt perctel később a meccsről, már kettő-nullra vezettünk.*

Dobesch Gyula: – *A legszebbet nem nehéz feleleveníteni. Edzőségem alatt az NB III-ban, az NB II-ben bajnokok, az NB I/B-ben pedig harmadikok lettünk. A legrosszabbtól ma is a hideg ráz, de sajnós megtörtént. Az egyik pénteken azzal jött hozzám a csapatkapitány, hogy nem állnak ki, mert profi labdarúgóként hónapok óta elmaradt a fizetésük. Egyenként kellett győzködni mindenkit arról, hogy menjenek ki a gyepre. Kimentek. Nem sok ilyen csapat van a világon. Itt a legnyomorultabb körülmények között is mindenki tette a dolgát.*

Ha most jönne a jó tündér, és – ahogy szokta – rögtön teljesítene három kívánságot, melyek lennének azok?

Vizi Sándor: – *Gyorsan mondanám, nehogy már az elsőnél elszaladjon. Ami a legfontosabb: a sportcsarnok felújítása, gépészettel, energetikával. A második egy rekortános atlétikai pálya. A harmadik: kiegyensúlyozott, stabil támogatás a következő 100 évben. Mert csak akkor van értelme annak, hogy rohangáljunk, mint a mérgezett egerek.*

Dobesch Gyula: – *Legyen újra NB II-es a labdarúgócsapatunk. Mindig itt játszottunk, ez mindenkinek a szívügye. A következő egy nagyon nagy*

Apraja-nagyja

Dunai Antal olimpiai bajnok labdarúgó a kép jobb szélén

álom. Neveljünk olyan játékosokat, akik közül legalább egy felhúzhatja majd a címeres mezt a magyar válogatottban. A harmadikat a Sanyival egyetértésben mondanám a tündérnek: évtizedekig anyagi biztonságot az összes szakosztálynak.

Miért csinálták, csinálják? Utánanéztem, biztos nem a pénzért.

Vizi Sándor: – *Na, figyeljen! Nyilván nagyon örültem a kitüntetésnek. Aztán jött a másnap meg a következő, és a többi. Semmi nem változott, és ez így van jól. Akár hiszik, akár nem, én imádom ezt az egészet; a pályát, a csarnokot, a gyerekeket. 1969-ben egy évre elmentem Csepelre játszani, de előtte és az óta is csak a BMTE van. Nagyon szerencsésnek tartom magam, mert a munkám, a hobbim, a szórakozásom ugyanaz: a sport és az azt körülvevő közeg.*

Dobesch Gyula: – *Az egyesületet egész életemben a családomnak tekintetem, szerettem az öltöző, a pálya hangulatát. Szerettem a játékosok között lenni, a mindennapi problémákat megoldani. És lehet, hogy valaki megmosolyogja, de egy majd nyolcvanéves öregfűnek talán megbocsátható, a kitüntetés nagyon feldobott. Amit el tudok végezni, megcsinálom, számíthatnak rám. Ilyen a budafoki szív!*

Sengel Ferenc

Véget ért a múlt felidézése. Világháborúk, politikai rendszerek, forradalom, rendszerváltás, állandóan változó (sokszor a teljesítményt akadályozó) gazdasági környezet – mindez mennyi és mennyi egyesületet tett tönkre hazánkban!

Patinás klubok és szakosztályok tűntek és tűnnek el, s a folyamat – sajnos – nem szűnik.

És mégis, itt él és munkálkodik a BMTE, fővárosunk legszebb sporttelepén. Szakosztályaiban gyerekek és felnőttek sportolnak szabadidősként és versenyszerűen! A BMTE színeit szolgálni rangot és felelősséget jelent. Vezetőknek, edzőknek, versenyzőknek azért kell munkálkodniuk, hogy mindenki még hosszú évekig kiálthassa: Hajrá, örökifjú BMTE, még sok-sok esztendőn át!

A centenáriumba emléktábla készült, ezen olvasható a klub százéves története valamennyi elnökének a neve.

EMLÉKTÁBLA

ÁLLÍTTATOTT AZ EGYESÜLET FENNÁLLÁSÁNAK 100. JUBILEUMI ÉVÉBEN TARTOTT ÜNNEPSÉG ALKALMÁBÓL. KÖSZÖNETET MONDVA MINDAZON SZEMÉLYEKNEK ÉS SZERVEZETEKNEK, AKIK AZ EGYESÜLET ALAPÍTÁSA ÓTA SPORTOLÓKÉNT, SPORTMUNKÁSKÉNT, TÁMOGATÓKÉNT HOZZÁJÁRULTAK A BUDAFOKI SPORTÉLET KIALAKÍTÁSÁHOZ, AZ EGYESÜLET MŰKÖDÉSÉHEZ.

"A sport megtanít arra, hogy győzzünk, vagy emelt fővel veszítsünk.
A sport tehát mindenre megtanít."

Hemingway

XXII. Kerületi Önkormányzat

BMTE SE elnöksége

2012. szeptember 28.

BUDAFOKI MUNKÁS TESTEDZŐ EGYESÜLET ELNÖKEI 1912 - 2012 KÖZÖTT

1912 - 1913 LERNER FERENC	1943 - 1945 WOLF JÁNOS
1913 - 1919 KUCSERA KÁROLY	1945 - 1947 SEBES GUSZTÁV
1919 - 1922 ZÖRGŐ ZOLTÁN	1947 - 1950 RÉDER GYÖRGY
1922 - 1925 WOHNER FERENC	1950 - 1952 KOVÁCS MIKLÓS
1925 - 1926 STITZ JÓZSEF	1952 - 1956 EKE IMRE
1926 - 1927 WOHNER FERENC	1956 - 1959 GELENCSÉR JÓZSEF
1927 - 1928 REHÁK IMRE	1959 - 1978 DR. HALMAI RÓBERT
1929 - 1930 DR. BALÁZS DEZSŐ	1978 - 1989 DR. KISS LÁSZLÓ
1930 - 1930 STITZ JÓZSEF	1989 - 1990 VARGA PÉTER
1930 - 1943 WEISZ EMIL	1990 - 2012 DR. SOÓS JÁNOS

A 100 éves jubileum alkalmából állítottunk emléket azon vezetőknek, akik munkájukkal hozzájárultak az egyesület fennmaradásához.

BMTE SE Elnöksége